
Miljøgodkendelse til Kvægproduktion på Rødmevej 23, 5771 Stenstrup

Godkendelsen omfatter:

Adresse:	Rødmevej 23, 5771 Stenstrup
Godkendelsen er meddelt til:	I/S Rødme Nygaard, Rødmevej 23, 5771 Stenstrup
Grundejer:	I/S Rødme Nygaard, Rødmevej 23, 5771 Stenstrup
CVR/P:	29499594
CHR nr.:	18601
Konsulent for ansøger:	Centrovic v/Anne Sloth
Godkendelse udarbejdet af:	Svendborg Kommune v/ Lene Rubæk Jultved og Karen Frønde Jensen
Journal nr.	11/1701

April 2012

Miljø og Teknik

I/S Rødme Nygaard
Rødmevej 23
5771 Stenstrup

Miljø og Teknik
Svendborgvej 135
5762 Vester Skerninge
Tlf: 6223 3000

mt@svendborg.dk
www.svendborg.dk

Godkendelse efter husdyrgodkendelseslovens kapitel 3

Godkendelsen omfatter hele husdyrbruget med et dyrehold på i alt 435 DE.
Godkendelsen er givet på de vilkår, der er angivet under "Afgørelse".

Dato: 2. april 2012

Godkendt:
Karen Frænde Jensen
Agronom

Annonceret den 11. april 2012 i Ugeavisen Svendborg

Klagefristen udløber den 9. maj 2012

Søgsmålsfristen udløber den 11. oktober 2012

Revurderes inden den 2. april 2020

Ikke teknisk resumé

I/S Rødme Nygaard har søgt Svendborg kommune om godkendelse til at udvide besætningen med 55 årskøer samt at hjemtage kvierne fra kviehotel på adressen Rødmevej 23, 5771 Stenstrup.

Husdyrbruget godkendes med denne godkendelse første gang efter Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. LBK. nr. 1486 af 4. december 2009). Udvidelsen kan gennemføres indenfor rammerne af husdyrloven.

Efter meddelingen af denne godkendelse er dyreholdet sammensat som vist i tabellen:

Dyreart	Antal	Dyreenheder (DE)
Malkekøer, Jersey	280	331,7
Kvier, 0-6 mdr., Jersey	83	16,5
Kvier, 6-24 mdr., Jersey	232	84,6
Tyrekalv, 25-145 kg, Jersey	4	0,4
Tyrekalv, 145-328 kg, Jersey	4	0,8
Årshest, <300 kg	3	0,6
I alt		435

Der søges om at udvide en Jersey-malkekvægs produktionen fra 225 årskøer med lidt opdræt (i alt 268 DE) til 280 årskøer med 315 stk. opdræt, 0-24 mdr. (i alt 435 DE). Deri er der opfodning af 4 tyrekalve om året samt opstaldning af 3 heste.

Der er regnet med 7.000 kg mælk/årsko ved beregning af DE.

Kvierne ønskes taget hjem fra kviehotel, og der planlægges i denne forbindelse bygget en ny ungdyrstald på 2.124 m² og en foderlade på 630 m². Stalden placeres nord for eksisterende kostald, mens foderladen ønskes placeret øst for bygningerne. For at få siloplads til grovfoderet hjemme, er der planlagt udvidelse af den eksisterende plansilo til i alt ca. 2.140 m². Der bygges en ny møddingsplads i den sydlige del af anlægget.

Småkalvene er i de første 3 måned opstaldet i de gamle bygninger. I den eksisterende kostald skal der være køer, hovedsagelig på fast drænet gulv med 2 % hældning og skrabere.

I den nye stald skal der være opdræt og goldkøer. Kalvene går på dybstrøelse til de er 8 mdr. a.h.t. dyrevelfærd, det samme gælder højdrægtige dyr. De øvrige går på fast drænet gulv med 2 % hældning og skrabere.

Godkendelsen ønskes udnyttet som følger:

- År 1-2: Staldbyggeri, Indsættelse af dyr
- År 3-5: Byggeri af plansilo og foderlade

Der produceres gylle og dybstrøelse. Opbevaringskapaciteten er på 4.050 m³ incl. beholder på 460 m³ på anden ejet ejendom. Hertil kommer lejet gyllebeholder hos en gyllemodtager på 450 m³. Der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet til gyllen på 8,8 mdr., idet der kan køres gylle på græs om sommeren. Gylle udbringes med slæbeslanger eller nedfældes.

Den del af dybstrøelsen, som ikke bringes direkte ud og pløjes ned, opbevares på møddingsplads eller i markstak jf. gældende regler.

Der er lavet kort over udspretningsarealer og mest benyttede transportveje.

Der er rådighed over 85 ha ejet jord og 49 ha forpagtet jord som udspretningsarealer. Der er et dyretryk på 1,69 DE/ha på udspretningsarealerne.

Der afsættes 208 DE gylle til 2 modtagere, heraf er den ene ejer af tidligere kviehotel. Den gylle, han skal modtage opbevares på hans ejendom. Aftalearealerne godkendes særskilt.

Der er beregnet 1188 transporter i nudriften og 1127 - 1187 transporter i ansøgt drift. Årsagen til at antallet ventes stort set uændret er dels brug af større vogne til transport af gyllen, dels at der ikke mere skal køres til kviehotel. Samtidig ventes antal kørsler med indkøbt foder at kunne reduceres, fordi der bliver mulighed for at opbevare større mængder i den nye foderlade.

Der er forventet den samme minimale mængde støv fra anlægget. På enkelte tidspunkter kan støj blive et problem. Da den beregnede støj skal mindskes, skal kompressoren dækkes ind, så den bliver afskærmet.

Der forventes ingen ændringer i fluegener.

Geneafstandene overholdes med hensyn til lugt.

Den valgte gulvtype i både eksisterende kostald og ny ungdyrstald betyder, at såvel det generelle reduktionskrav som BAT-niveau er opfyldt med hensyn til ammoniak. Meremissionen fra anlægget er cirka 700 kg N/år.

Der er foretaget beregninger af ammoniakpåvirkning til naturområder omkring anlægget, samt vurderet om følsom natur påvirkes af udvidelsen af besætningen eller af udspretning af husdyrgødning. Der er specielt fokuseret på Rødme Svinehaver, der er et § 7 naturområde der ligger godt og vel 1000 m syd for anlægget. Naturområdet indgår i og er udpegningsgrundlag for Natura 2000-område nr. 241. Der er desuden beskrevet og vurderet en række §3 områder. Der er ingen væsentlig påvirkning af naturområderne med ammoniak fra det planlagte projekt.

Med hensyn til udvaskning af kvælstof til overfladevand, så er alle marker vurderet som værende i nitratklasse 3. P.g.a. stigende dyretryk i oplandet til Nakkebølle Fjord er ansøgningen rettet til, så udvaskningen ikke bliver større end den ville være for et tilsvarende planteavlsbrug. Denne kan beregnes til 46,1 kg N/ha. For at kunne udbringe 1,69 DE/ha er ansøgningen tilpasset på en af flg. 2 måder:

1. Udlægge 10,5 % ekstra efterafgrøder

Eller

2. Reducere kvælstofnormen med 6 %.

I begge situationer beregnes udvaskningen til at være mindre end eller lig med de 46,1 kg N/ha, som er beregnet ved et planteavlsbrug med planteavlssædskifte (S1 og S3). Markerne er vurderet som fosforfølsomme, og ansøgningen er tilrettet dette.

Der er ingen marker er beliggende i nitratfølsomt grundvandsområde.

Det vurderes, at udvidelsen ikke medfører væsentlige virkninger på miljøet.

Indholdsfortegnelse

Ikke teknisk resumé	3
Indholdsfortegnelse	5
Indledning	7
Svendborg Kommunes afgørelse	7
<i>Lovgrundlag</i>	<i>7</i>
Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug	7
Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug	7
Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning , ensilage m.v.	8
Forvaltningsloven.....	8
<i>Afgørelse med vilkår</i>	<i>8</i>
Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold.....	8
Husdyrhold og staldanlæg	9
Drift af staldanlæg.....	9
Oplag af olie	10
Kemikalier.....	10
Gødningsopbevaring og –håndtering	10
Driftsforstyrrelser og uheld	11
Lugt	11
Støj	11
Transport	12
Støv	12
Lys	12
Skadedyr	12
Spildevand.....	12
Affald	13
Drift af husdyrbrugets arealer	13
Sædskifte.....	13
Ophør af drift	13
Egenkontrol og dokumentation	13
<i>Generelle forhold</i>	<i>14</i>
Ændringer og udvidelser	14
Underretningspligt	14
<i>Retsbeskyttelse</i>	<i>14</i>
<i>Revurdering af godkendelse</i>	<i>15</i>
<i>Klagevejledning</i>	<i>15</i>
<i>Søgsmål</i>	<i>16</i>
Miljøteknisk redegørelse	17
<i>Grundforhold</i>	<i>17</i>
Ansøger og ejerforhold	17
Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold.....	17
Varetagelse af hensyn til landskab	21
Årsproduktion	22
Biaktiviteter.....	25
<i>Husdyrbrugets anlæg</i>	<i>25</i>
Drift af staldanlæg.....	25

Ventilation.....	28
Rengøring.....	28
Foder.....	29
Ensilage.....	29
Ressourceforbrug.....	30
Opbevaring og håndtering af olie, kemikalier og medicin.....	32
Gødningsproduktion, opbevaring og håndtering.....	33
Driftsforstyrrelser og uheld.....	35
<i>Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg.....</i>	<i>36</i>
Ammoniak.....	36
Påvirkning af § 7-naturområde, internationale naturbeskyttelsesområder og øvrige naturområder.....	36
Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (bilag IV-arter).....	38
Lugt.....	39
Støj.....	40
Transport.....	43
Støv.....	46
Lys.....	46
Skadedyr.....	47
Spildevand.....	48
Affald.....	49
<i>Forurening og gener fra husdyrbrugets arealer.....</i>	<i>51</i>
Drift af husdyrbrugets arealer.....	51
Sædskifte.....	52
Påvirkning af naturområder.....	52
Påvirkning af søer og vandløb.....	54
Kvælstof og fosfor til fjord og hav.....	54
Påvirkning af grundvand.....	61
<i>Egenkontrol.....</i>	<i>61</i>
<i>0-alternativ.....</i>	<i>62</i>
<i>Ophør af drift.....</i>	<i>63</i>
<i>Konklusion.....</i>	<i>63</i>
<i>Beskrivelse af eventuelle hørings svar, og vurdering.....</i>	<i>64</i>
BILAG.....	65

Indledning

Svendborg Kommune har via Centrovic v/Anne Sloth den 14. januar 2011 modtaget ansøgning om udvidelse af husdyrproduktionen på Rødmevej 23, 5771 Stenstrup.

Ansøger har efter krav fra Svendborg Kommune tilrettet ansøgningen således, at der i forhold til husdyrgodkendelseslovens beskyttelsesniveau stilles skærpede krav til nitratudvaskning og fosforoverskud.

Husdyrbruget godkendes med denne godkendelse første gang efter Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Ved et husdyrbrug forstås en ejendom, hvor der er et dyrehold på mere end 3 dyreenheder (DE), dyreholdet med tilhørende stalde og lign., gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg samt øvrige faste konstruktioner og tilhørende arealer.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser, også selvom disse er skærpede i forhold til denne godkendelse.

Denne godkendelse er opdelt i 2 dele.

Første del er Svendborg Kommunes afgørelse, som indeholder vilkårene for godkendelsen.

Anden del er en miljøteknisk redegørelse, som danner grundlag for de opstillede vilkår i godkendelsen.

Derudover er der vedhæftet en række kortbilag.

Svendborg Kommunes afgørelse

Lovgrundlag

Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

(LBK. nr. 1486 af 4. december 2009, (husdyrgodkendelsesloven))

Husdyrholdet er på i alt 435 dyreenheder og godkendes derfor efter § 12 i husdyrgodkendelsesloven.

Svendborg Kommune godkender og fører tilsyn med husdyrbrugets eksterne miljøforhold.

Svendborg Kommune skal i forbindelse med godkendelsen sikre, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen vha. den bedst tilgængelige teknologi (BAT). Desuden skal det sikres, at husdyrbruget kan drives på stedet, så det er foreneligt med hensynet til omgivelserne.

Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug

(Bek. nr. 294 af 31. marts 2009)

Bekendtgørelsen fastsætter regler om tilladelse og godkendelse af husdyrbrug efter kap. 3 i husdyrgodkendelsesloven.

Desuden sætter bekendtgørelsen bla. regler for udskiftning af udbringningsarealer og regler for revurdering af godkendelser af husdyrbrug.

Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning , ensilage m.v.

(Bek. nr. 1695 af 19. december 2006)

Samt senere bekendtgørelser om ændring af bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage mv.

Bekendtgørelserne fastsætter bla. regler om dyreenhedsberegningerne.

Forvaltningsloven

(Lovbek. nr. 1365 af 7. december 2007)

I henhold til forvaltningsloven skal kommunen foretage partshøring inden der træffes afgørelse i en konkret sag, såfremt sagen indeholder oplysninger, der kan være til ugunst for den pågældende part, og er af væsentlig betydning for sagens afgørelse.

Der har i denne sag været foretaget høring af i alt 24 parter i seks uger.

Der er indkommet i alt 1 hørings svar fra ansøger.

Afgørelse med vilkår

Svendborg Kommune godkender hermed i henhold til § 12 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug husdyrbruget på Rødmevej 23, 5771 Stenstrup (matrikelnummer 3a m.fl. Rødme By, Stenstrup).

Godkendelsen meddeles til ejeren af husdyrbruget pt. I/S Rødme Nygaard v/ Torben og Søren Hansen, der dermed er ansvarlig for, at husdyrbruget placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med denne godkendelse.

Det afgøres samtidig, at godkendelsen af husdyrbruget ikke medfører en væsentlig virkning på miljøet.

Godkendelsen omfatter hele husdyrbruget og godkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 5 år fra den dato, hvor godkendelsen meddeles.

Hvis godkendelsen ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden efterfølgende år, bortfalder den del af godkendelsen, som ikke har været udnyttet de seneste 3 år.

Godkendelsen gives på baggrund af de oplysninger som ansøger har sendt frem, den miljøtekniske redegørelse og på følgende vilkår:

Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold

1. Nybyggeri skal opføres som beskrevet og placeres som vist på bilag 1 og 2.
2. Ensilagepladsen bygges efter principper beskrevet i Landbrugets Byggeblad omkring Ensilageplads (arkivnr. 103.09-02).

Husdyrhold og staldanlæg.

3. Husdyrbruget skal være sammensat og staldindretningen udført på følgende måde:

Dyrehold	Stald-Type	Vægt/ydelse/ aldersgrænse	Antal årsdyr	Dyre- enheder
Årskøer, jersey	Sengestald med fast gulv, 2 % hældning skræbn. hver 2. Time	7.000 kg mælk	228	270,09
Årsko, jersey	Dybstrøelse	7.000 kg mælk	10	11,85
Årsko, jersey	Dybstrøelse	7.000 kg mælk	5	5,92
Årsko, jersey	Sengestald med fast gulv, 2 % hældning skræbn. hver 2. Time	7.000 kg mælk	22	26,06
Opdræt, jersey	Sengestald med fast gulv, 2 % hældning skræbn. hver 2. Time	8 - 24 mdr.	194	73,08
Opdræt, jersey	Dybstrøelse	2-6 mdr.	45	9,58
Opdræt, jersey	Dybstrøelse	6-8 mdr.	30	7,76
Opdræt, jersey	Dybstrøelse	23-24 mdr.	8	3,80
Årsko, jersey	Dybstrøelse	7000 kg mælk	15	17,77
Opdræt, jersey	Dybstrøelse	0-2 mdr.	38	6,88
Hest	Dybstrøelse	< 300 kg	3	0,64
Tyrekalve, jersey	Dybstrøelse	25-145 kg	4	0,35
Ungtyr, jersey	Dybstrøelse	145 - 328 kg	4	0,78
Dyreenheder i alt				435

4. Den samlede husdyrproduktion må ikke overstige 435 DE på årsplan.

5. Inden for dette produktionsniveau tillades minimale afvigelser i ind- og afgangsvægt/afgangsalder, så længe det maksimale antal dyreenheder ikke overskrides.

Drift af staldanlæg

6. I staldafsnit ST-48090 (ny ungdyrstald) skal der i gangarealet etableres faste, drænedede gulve med skraber, som vist på bilag 2.

7. Gulve støbt på stedet skal være dimensioneret med et fald på minimum 1,5 % mod gulvmidte. Præfabrikerede gulve skal have et fald på minimum 1,0 % mod gulvmidte.

8. Gulvet skal være udført med ajlefløb.
9. Lysningsarealet til ajlefløb/gylleopsamling må maksimalt udgøre 5 % af det samlede gangareal i staldafsnit ST-48090 (ny ungdyrstald) og ST-48068 (eksisterende kostald).
10. Der skal hver dag foretages skrabninger hver anden time på faste drænde gulve i staldafsnit ST-48090 (ny ungdyrstald) og ST-48068 (eksisterende kostald). Skraberens skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.
11. Enhver form for driftsstop eller service skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed af mere end 1 uge. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Oplag af olie

12. Tanke til olieholdige produkter skal placeres på et for olie vanskeligt gennemtrængeligt underlag uden afløb, og med minimum 15 cm. opkanter eller opkanter svarende til at indholdet af den største beholder kan rummes i opsamlingskarret. Desuden skal beholdere/tanke placeres overdækket, så der ikke er mulighed for at det regner på tanke/beholdere eller i opsamlingskarret.
13. Der skal være monteret en afriverkobling mellem tank og slange
14. Tankpistolen ikke kunne fastlåses under påfyldning.
15. Håndtering af olieholdige produkter f.eks. ved tankning af diesel, skal foregå på et for olie vanskeligt gennemtrængeligt underlag, som samtidig er dimensioneret til tung trafik. Belægningen skal have fald mod midten, og påfyldningsslangen må ikke kunne nå ud over belægningen.
16. Der hvor olie og lign. opbevares og håndteres skal der findes opsugningsmateriale.
17. Spild af olie skal straks opsamles. Al opsamlet spild inkl. opsamlingsmaterialet skal opbevares og bortskaffes, som farligt affald.
18. Senest den 2. april 2013 skal placeringen af diseltanken opfylde kravene i foregående vilkår.

Kemikalier

19. Kemikalier, rester og tom emballage skal opbevares på et for kemikalierne tæt underlag, og uden mulighed for spild til afløb, jord, overfladevand og grundvand.

Gødningsopbevaring og -håndtering

20. Omrøring af gylle må ikke foregå på lørdage, søn- eller helligdage.
21. Markstakke med komposteret dybstrøelse må ikke placeres nærmere end 300 m fra A og B-målsat natur jf. bilag 12 (mark 1-0, 3-0, 12-0, 15-0, 16-0, 17-0, 18-0 og 19-0).

Driftsforstyrrelser og uheld

22. Beredskabsplanen og dennes placering skal være kendt af husdyrbrugets ansatte og placeringen af beredskabsplanen skal være let tilgængelig.
23. Beredskabsplanen skal revideres én gang årligt og skal på tilsynsmyndighedens forlangende kunne fremvises med angivelse af seneste tidspunkt for revision.

Lugt

24. Der skal etableres lugtreducerende tiltag, hvis tilsynsmyndigheden vurderer, at produktionen giver anledning til væsentlige lugtgener for de omkringboende. Inden etablering skal tiltagene accepteres af tilsynsmyndigheden.

Med henblik på vurderingen af lugtbelastningen kan tilsynsmyndigheden stille krav om lugtmåling el. lign., dog maksimalt 1 gang pr. år. Inden målinger og beregninger foretages skal de godkendes af tilsynsmyndigheden.

Støj

25. Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser skal overholdes:

Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

26. Hvis tilsynsmyndigheden anser det for nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de fastsatte støjgrænser kan overholdes. Denne dokumentation kan dog kun kræves én gang årligt.

Dokumentationen skal foretages i form af målinger eller beregninger efter Miljøstyrelsens retningslinier.

Målingerne/beregningerne skal udføres af en person eller et firma, der er at finde på Miljøstyrelsens sidst reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at udføre Miljømåling – ekstern støj.

Målinger/beregninger skal udføres efter Miljøstyrelsens vejledninger om beregning og målinger af ekstern støj fra virksomheder (Vejledning nr. 5/1984 – Ekstern støj virksomheder, Vejledning nr. 6/1984 – Måling af ekstern støj fra virksomheder, Vejledning nr. 5/1993 – vejledning om beregning af ekstern støj fra virksomheder), og skal desuden være i overensstemmelse med Miljøstyrelsens bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger udført af akkrediterede laboratorier, certificerede personer m.v. Bekg. nr. 900 af 17. August 2011.

Hvis det kan konstateres, at de fastsatte støjgrænser ikke kan overholdes, skal der senest 2 mdr. efter at resultatet foreligger sendes en redegørelse for, hvordan støjen kan reduceres, så de fastsatte støjgrænser kan overholdes.

Redegørelsen skal indeholde en tidsplan for gennemførelse af eventuelle støjdæmpende foranstaltninger, og et økonomisk overslag over de foreslåede ændringer.

Transport

27. Der må ikke ske transport af gylle gennem Stenstrup, Kirkeby og Hundstrup i weekender og på helligdage.
28. Ved udskiftning af aftalearealer må der i weekender og på helligdage ikke transporteres gylle ad veje gennem landsbymæssig bebyggelse (byskilte), dog er større fordelingsveje undtaget.

Støv

29. Udenfor ejendommens areal må der ikke være støvgener, der er væsentlige efter tilsynsmyndighedens vurdering.
30. Hvis der opstår væsentlige støvgener skal der foretages støvdæmpende tiltag f.eks. vanding af transportveje, eller ændret drift ved indblæsning af korn og foder. Inden etablering skal tiltag accepteres af tilsynsmyndigheden.

Lys

31. Udenfor ejendommens areal må der ikke være lysgener, der er væsentlige efter tilsynsmyndighedens vurdering.
32. Hvis der opstår væsentlige lysgener skal der foretages lysregulerende tiltag. Inden etablering skal tiltag accepteres af tilsynsmyndigheden.

Skadedyr

33. Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de nyeste retningslinier fra Institut for Plantebeskyttelse og Skadedyr (Skadedyrlaboratoriet).
34. Hvor foder opbevares og håndteres skal der renholdes og vedligeholdes, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr.

Spildevand

35. Al vask af maskiner og redskaber skal foregå på en plads med et for spildevandet vanskeligt gennemtrængeligt underlag, og med afledning af spildevandet til en opsamlingsbeholder.

Affald

36. Både farligt og ikke farligt affald skal opbevares sådan, at der ikke er risiko for spredning af affaldsfraktionerne på ejendommen og sådan, at der ikke kan ske forurening af jord, grundvand og overfladevand.

Drift af husdyrbrugets arealer

37. Der må maksimalt udbringes husdyrgødning på bedriftens arealer svarende til 1,69 DE/ha per planår (1/8-31/7), og således, at der på bedriftens arealer ikke udbringes mere end i alt 20.190 kg N (beregnet med 2005/06 normtal) og 3.570 kg P (beregnet med 2008/09 normtal). Der må derudover ikke tilføres bedriftens arealer anden organisk gødning som f.eks. affald.
38. Af den samlede mængde husdyrgødning må dybstrøelse per planår (1/8-31/7) maksimalt udgøre 65 DE svarende til i alt 6.200 kg N (beregnet med 2005/2006 norm) og 1.060 kg P (beregnet med 2008/2009 norm).

Sædskifte

39. Der skal på bedriftens 134 ha ejede og forpagtede arealer etableres et sædskifte med ét af to alternativer, ved et dyretryk på mere end 0,85 DE/ha:
- 10,5 % ekstra efterafgrøder ud over det til enhver tid gældende, generelle krav om efterafgrøder, uanset om det generelle krav opfyldes vha. andre virkemidler i henhold til NaturErhvervstyrelsens regler eller overføres til andre år. De samme, generelle regler, som gælder for de lovpligtige efterafgrøder, skal også følges for disse ekstra efterafgrøder. Efterafgrøderne eller andre generelle miljøkrav må dog ikke overføres til andre bedrifter.
- eller
- 6 % reduktion af kvælstofnormen i forhold til NaturErhvervstyrelsens norm.

Ophør af drift

40. Tilsynsmyndigheden skal straks orienteres, hvis driften ophører. Orienteringen skal være skriftlig og skal sendes til tilsynsmyndigheden så snart ændringen/ophøret indtræder.
41. Ved driftens ophør skal der træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og tilhold af skadedyr. Foranstaltningerne skal drøftes med og accepteres af tilsynsmyndigheden.

Egenkontrol og dokumentation

42. Ved tilsyn skal det kunne dokumenteres, at husdyrholdet ikke er større end det, der meddeles godkendelse til.
43. Dokumentationen for den udbragte mængde N og P fra husdyrgødning vil skulle fremlægges i forbindelse med tilsyn.

44. Der skal til hver en tid kunne forevises skriftlig dokumentation for gældende forpagtningsaftaler af minimum et års varighed.
45. Der skal til hver en tid kunne forevises skriftlig dokumentation for gældende aftalearealer af minimum et års varighed.
46. Der skal foreligge dokumentation for andelen af efterafgrøder i sædskiftet, eller den anvendte reduktion i NaturErhvervstyrelsens kvælstofnorm. Dokumentationen kan være i form af markplaner og gødningsplaner. Der skal anvendes normtal (for DE) svarende til dem der var gældende på godkendelsestidspunktet. Dokumentationen vil skulle fremlægges i forbindelse med tilsyn.
47. Det årlige el- og vandforbrug skal dokumenteres. Det årlige vandforbrug skal måles med en godkendt måler.
48. Dokumentationen for ovennævnte vilkår (vilkår 42-47) skal opbevares i 5 år og kommunen skal ved tilsyn og kontrol have adgang til al den nævnte dokumentation. Dokumentationen skal have en sådan form, at den tydeligt kan vise, at vilkårene i godkendelsen er overholdt – uanset driftsmæssig sammenhæng med andre produktionsanlæg.
49. Det skal registreres i driftsjournal, som skal opbevares i mindst 5 år og fremvises ved tilsyn, hvornår belægningen følgende steder er kontrolleret (mindst én gang årligt) for tæthed samt hvornår eventuelle utætheder er repareret (skal repareres straks):
- hvor olie opbevares og håndteres,
 - i kemikalierummet
 - på vaskepladsen
 - på møddingspladsen
 - i plansiloerne

Generelle forhold

Ændringer og udvidelser

Der må ikke ske ændringer eller udvidelser på husdyrbruget og de tilhørende arealer før dette er anmeldt til og eventuelt godkendt af Svendborg Kommune. Kommunen skal desuden hurtigst muligt orienteres om ændringer i ejerforhold.

Underretningspligt

Den der er ansvarlig for forhold eller indretninger, som kan give anledning til væsentlig forurening eller fare herfor, har pligt til straks at underrette alarmcentralen på tlf: 112 og Svendborg Kommune tlf: 6223 3000, såfremt driftsforstyrrelser eller uheld medfører væsentlig forurening eller indebærer fare herfor. (§ 52 i LBK nr. 1486 af 4. december 2009).

Retsbeskyttelse

Vilkårene i denne godkendelse er omfattet af 8 års retsbeskyttelse (§ 40 stk.1 i LBK nr. 1486 af 4. december 2009). Det betyder, at det som hovedregel ikke vil være muligt at stille nye krav til husdyrbruget inden for de første 8 år efter meddelelsen af godkendelsen, medmindre, der er lavet grundlæggende sagsbehandlingsfejl eller givet grundlæggende fejlagtige oplysninger, som nødvendiggør, at afgørelsen skal ændres.

Husdybrугets egenkontrol er dog undtaget for retsbeskyttelsen, og tilsynsmyndigheden kan revidere denne for at forbedre husdybrугets kontrol med egen forurening, eller for at opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn (§ 53 stk.2 i LBK nr. 1486 af 4. december 2009).

Retsbeskyttelsesperioden regnes fra datoen for denne godkendelse. Påklages godkendelsen, regnes perioden fra den dato, hvor Miljøklagenævnet træffer afgørelse vedrørende klagen.

Revurdering af godkendelse

Virksomhedens miljøgodkendelse skal revurderes (§ 41, stk. 3 i LBK nr. 1486 af 4. december 2009) regelmæssigt og mindst hvert 10. år, dog skal første regelmæssige revurdering ske, når der er forløbet 8 år efter at husdybrугet første gang blev godkendt.

Første revurdering skal foretages senest d. 2. april 2020.

Klagevejledning

Denne afgørelse kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet (§ 76 i LBK nr. 1486 af 4. december 2009).

En eventuel klage skal være skriftlig og skal sendes til: mt@svendborg.dk eller Svendborg Kommune, Miljø og Teknik, Svendborgvej 135, 5762 Vester Skerninge.

Klagen skal indgå senest 4 uger efter offentliggørelse af godkendelsen.

Klagefristen er d. 9. maj 2012.

Svendborg Kommune videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, og underretter samtidig den godkendelsen er meddelt til.

Klage over denne afgørelse har ikke opsættende virkning medmindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet. Klager over godkendelser, der indeholder vilkår efter husdyrgodkendelseslovens § 27 stk. 1 eller stk. 2 har opsættende virkning, medmindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Følgende personer og organisationer er klageberettigede i den aktuelle sag jf. (§ 84 stk. 1 og 3, § 85 stk. 1,2,3,4, § 86 stk. 1 og 2, § 87 stk. 1 og 2 i LBK nr. 1486 af 4. december 2009):

Ansøger:

- I/S Rødme Nygaard, Rødmevej 23, 5771 Stenstrup

Ejere af forpagtede arealer:

- Claus Ove Albech Larsen, Rødmevej 25, 5771 Stenstrup
- Bent Møller, Alpevej 25, 5771 Stenstrup
- Kim Jørgensen, Nørregårdsvej 23, 5771 Stenstrup

Ejere af aftalearealer:

- Klaus Christensen, Rårudvej 2, 5771 Stenstrup
- Skjoldemose Gods, Rødmevej 45, 5771 Stenstrup

Naboer indenfor lugtkonsekvensradius (332 m):

- Karin Helen Bak Fredskild, Rødmevej 16, 5771 Stenstrup

- Tage Christensen, Rødmevej 24, 5771 Stenstrup
- Anders Strandgaard Knudsen, Rødmevej 26, 5771 Stenstrup
- Martin Foged Jørgensen og Diana Maria Bach Jørgensen, Rødmevej 28, 5771 Stenstrup
- Hans Laurits Pedersen Fuglsang, Rødmevej 30, 5771 Stenstrup
- Mogens og Jette Kølleskov, Rødmevej 32, 5771 Stenstrup
- Bernt Ove Clausen, Rødmevej 38, 5771 Stenstrup
- Susanne Marie Clausen, Martin A Hansens Vej 24, 8660 Skanderborg (ejer af Rødmevej 36)
- Jørgen Rønje, 33 Castle Peak Road, Bellagio Tower 8. Flat C 18 Floor, Sham Tseng, New Territories, Hong Kong (ejer af Rødmevej 40)

Foreninger/organisationer:

- Dansk Ornitologisk Forening, E-post: natur@dof.dk
- Sundhedsstyrelsen, syd@sst.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N, husdyr@ecocouncil.dk
- Friluftsrådet, v. Christian Jensen, sydfyn@friluftsradet.dk
- Danmarks Fiskeriforening, mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen, Niels Barslund, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Naturstyrelsen, nst@nst.dk

Ansøger og ansøgers konsulent ved Centrovic har fået tilsendt afgørelsen. Orientering om denne afgørelse er sendt til alle ovenstående. Lokalforeningen af Dansk Ornitologisk Forening (svendborg@dof.dk) har ligeledes fået orientering om denne afgørelse.

Klagegebyr

Der er fastsat et Klagegebyr på 500 kr. for privatpersoner og 3.000 kr. for alle andre klagere, herunder virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

Søgsmål

Ønskes godkendelsen prøvet ved domstolene (§ 90 i LBK nr. 1486 af 4. december 2009), skal sagen være anlagt senest 6 måneder efter at afgørelsen er meddelt.

Fristen for at anlægge søgsmål er d. 11. oktober 2012.

Miljøteknisk redegørelse

Denne miljøredegørelse danner grundlag for de vilkår, der meddeles i godkendelsen. Udgangspunktet for redegørelsen er den indsendte ansøgning om godkendelse af husdyrbruget.

Grundforhold

Ansøger og ejerforhold

Godkendelsen meddeles til husdyrbruget på Rødmevej 23, 5771 Stenstrup. Ansøger og ejer pt. er Torben og Søren Hansen. Torben og Søren Hansen driver et I/S under navnet "Rødme Nygaard" hjemmehørende på Rødmevej 23, 5771 Stenstrup.

Torben og Søren Hansen er dermed ansvarlig for, at husdyrproduktionen placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med denne godkendelse, samt at de ansatte på ejendommen er bekendt med godkendelsens vilkår.

Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold.

Ansøgers oplysninger

Ejendommen er placeret i den nordlige udkant af Rødme, der er beliggende i landzonen knap 2 km syd for Stenstrup.

Der ønskes opført en ny stald til ungdyr, idet de pt. er på kviehotel. Desuden ønskes en mindre udvidelse af koantallet. Placeringen af bygningen er vist på bilag 1, og indretningen af bygningen er vist på bilag 2.

Den nye stald opføres i samme farver som den eksisterende, i samme højde og parallelt med denne. Til siderne anvendes søstenselementer i 1,3 m højde og lysegrå gardiner herover. Gavlene bliver af søstenselementer i 2,6 m højde og herover lysegrå stålplader. Tagbelægningen er grå eternitplader.

Bygningens dimensioner er flg.:

Grundareal	2.124 m ²
Højde	9,9 m
Benhøjde	4 m
Bredde	30,54 m
Længde	69,6 m
Taghældning	20 ⁰

Der skal være opdræt og goldkøer i bygningen.

Desuden ønskes en foderlade opført, placeret øst for den store gyllebeholder og eksisterende kostald (se bilag 1). Denne opføres med facader i lysegrå stålplader med entrasitgrå trempel og gråt eternittag. Gavlfacaderne bliver som staldene med søstenselementer i 2,6 m højde. Grundarealet bliver 630 m².

For at kunne opbevare det nødvendige grovfoder ønskes plansiloen forlænget med 1.120 m² til et samlet areal på ca. 2.140 m².

Overvejelser omkring alternative placeringer af bygningerne er beskrevet senere i kapitlet. Følgende matrikler er tilknyttet ejendommen:

Ejerlav	Matrikel
Rødme By, Stenstrup	3a, 3b, 3c, 3d, 4a, 4m, 6m, 6n, 6o, 6p, 6q
Egebjerg By, Kirkeby	9l

Bilag 3 viser et oversigtskort med placeringen af anlægget i forhold til naboer, samlet bebyggelse, byzone og lugtkonsekvensradius.

Afstandskrav i forhold til Husdyrlovens § 6 og § 20

Afstandsforhold fra nærmeste anlæg og til nærmeste nabo	Afstand (m)	Afstands-krav § 6/§ 20 (m)
Byzone eller sommerhusområde*.	275	50/300
Samlet bebyggelse i landzone mv** (Egebjergvej 29)	885	50/300
Enkeltbolig (Rødmevej 24)	98	50/ -

* Eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde.

** Samlet bebyggelse i landzone mv. eller område i landzone, der i en lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.

Ansøgers oplysninger:

Nærmeste nabo er Rødmevej 24. Afstanden fra eksisterende kostald er 103 m. Nærmeste samlede bebyggelse er > 300 m væk. Rødmevej 40 er ikke centrum for samlet bebyggelse. Lugtkonsekvensradius er beregnet til 332 m. Ansøger ejer ikke andre ejendomme indenfor denne. Nærmeste byzone er udlagt til industriformål og er beliggende ca. 280 m nord for ejendommen.

Kommunens vurdering

Bilag 3 viser et oversigtskort med placeringen af anlægget i forhold til naboer, samlet bebyggelse, byzone og lugtkonsekvensradius.

Den nærmeste nabo uden landbrugspligt er Rødmevej 24, der ligger vest for ansøgers ejendom. Der er 98 m fra stuehuset på Rødmevej 24 til de gamle bygninger med dyrehold, 103 m til den eksisterende kostald, og 143 m til den planlagte ungdyrstald.

Den nærmeste samlede bebyggelse ligger sydøst for ansøgers ejendom. Den samlede bebyggelse udløses af Egebjergvej 29, hvor der indenfor en radius på 200 m ligger mere end 6 ejendomme, der ikke er landbrugsejendomme. Der er 885 m mellem kostalden på ansøgers ejendom og Egebjergvej 29.

275 m nord for den nye ungdyrstald er der defineret byzone benævnt 51.36/42 i kommuneplan for Egebjerg kommune, 1969: "Juelsbjergvej, Industriområde øst for Rødmevej og nord for Højrup Å". Byzonen er udlagt til erhvervsformål. Kommunalbestyrelsen kan dog tillade enkelte boliger opført i tilknytning til virksomheder, eller kommunalbestyrelsen kan tillade vuggestuer, børnehaver el. lignede.

På nuværende tidspunkt er nærmeste bygning på området 830 m fra den nye ungdyrstald, og cirka halvdelen af området er dækket af søer, idet det tidligere har været brugt til udgravning af ler til teglværk.

Idet den nye ungdyrstald planlagt under 300 m fra byzonen, så skal det sikres, at risikoen for forurening eller væsentlige gener for omgivelserne begrænses. Der skal derfor vurderes særligt på støj, støv, lys, transport etc. jf. § 20. Dette er gjort i den miljøtekniske redegørelse.

Lugtkonsekvensområdet er beregnet med en radius på 332 m. Indenfor denne radius ligger 10 beboelser der skal høres i forbindelse med ansøgningen.

Kommunen vurderer at afstandskravene i Husdyrlovens §6 og §20 er overholdt.

Afstandskrav i forhold til Husdyrlovens § 8

Afstandsforhold fra staldanlæg og gyllebeholdere.	Afstand (m)	Afstands-krav (m)
Fælles vandindvindingsanlæg: Lunde vandværk (Målt fra ny ungdyrstald)	2990	50
Enkelt vandindvindingsanlæg: egen brønd (målt fra forlængelsen af ensilagepladsen)	29	25
Vandløb og søer: Hørup å (målt fra ny ungdyrstald)	270	15
Dræn: dræn under ensilageplads (målt fra forlængelse af plansiloen)	0	15
Offentlig vej/ privat fællesvej: Rødmevej (målt fra ny ungdyrstald)	20	15
Levnedsmiddelvirksomhed	> 15	25
Naboskel: matriklen ved Rødmevej 24 (målt fra forlængelse af plansilo)	93	30
Beboelse på samme ejendom (målt fra forlængelse af plansilo)	37	15

Ansøgers oplysninger:

Afstandskravet til dræn (15 m) er ikke overholdt i eksisterende bygninger. Der er omfangsdræn om eksisterende stald, dræn mellem bygningerne og dræn fra eksisterende stald til å. Der er en samlebrønd ved nuværende møddingsplads, hvor tagvand føres til dræn (se bilag 1 og 4). Afstanden er således ikke overholdt med eksisterende bygninger, og der søges fortsat dispensation hertil.

Ansøger har til hensigt at etablere en brønd med spjæld ved siden af den ansøgte foderlade. Evt. forurening, som løber i drænene fra anlægget vil således kunne standses her (bilag 4b).

Kommunens vurdering

Der er eget vandindvindingsanlæg på ejendommen. Brønden befinder sig på gårdspladsen. Der er søgt om øget vandindvindingsstilladelse. Svendborg Kommune, Miljø og Teknik, Natur og Vand har givet tilladelsen med følgende kommentarer:

"Afstandskravet til ensilagebeholder er 17 m mod de ved nyetablering krævede 25 m. De øvrige afstandskrav til forureningskilder på gården vurderes overholdt. Da der er tale om en eksisterende boring med en kendt, god vandkvalitet vurderes de eksisterende forhold ikke at påvirke vandkvaliteten. Den eksisterende plansilo til ensilage er opført i 1970, men ønskes udvidet mod nord. Det vurderes dog at udvidelsen kan foretages, når den eksisterende ikke har medført en påvirkning af boringen"

Der søges om dispensation til kravet om 15 m til dræn ikke er overholdt i forhold til eksisterende bygninger. Afstandskravene i § 8 skal kun vurderes i forhold til nybyggeri. På baggrund af ansøgers oplysninger vurderer kommunen, at afstandskravene kan overholdes for den nye ungdyrstald, samt for foderladen. Kommunen skal ikke vurdere på eksisterende bygningers placering i forhold til afstandene i § 8 og skal dermed heller ikke meddele dispensation til eksisterende bygninger.

Derimod overholder den planlagte udvidelse af plansiloen ikke afstanden på 15 m til eksisterende dræn under ensilagepladsen. For at sikre at der ikke sker nedsivning af eventuel ensilagesaft til drænet, stilles der vilkår om indretningen af ensilagepladsen, for at sikre at pladsen udføres af et for fugtighed vanskeligt gennemtrængeligt materiale. Der stilles desuden vilkår omkring løbende kontrol af belægningen. Kommunen vurderer dermed at der kan dispenseres jf. husdyrlovens § 9, stk. 3.

Svendborg Kommune, Miljø og Teknik, afdeling for Byg er hørt om planerne for byggeriet. I bemærkningerne indgik en afvejning af halmopbevaring i foderladen med hensyn til

brandsikkerhed. Der opbevares under 1.000 m³ halm i foderladen, hvorved afstandskravene m.h.t. brandsikkerhed overholdes.

Kommunen vurderer at afstandskravene i forhold til nybyggeri kan accepteres.

Fastsættelse af vilkår

Ensilagepladsen bygges efter principper beskrevet i Landbrugets Byggeblad omkring Ensilageplads (arkivnr. 103.09-02).

Belægningen i plansiloen skal mindst én gang årligt kontrolleres for tæthed.

Kontrol og eventuelle reparationer skal føres i journal. Journalen skal som minimum indeholde oplysninger for de seneste 5 år, og skal desuden kunne fremvises ved tilsyn.

Alternative placeringer

Ansøgers oplysninger:

Det har været overvejet at placere den nye ungdyrstald i forlængelse af eksisterende stald, men dette er fravalgt, da det vil blokere for evt. senere udvidelsesmuligheder, samtidig med at ejendommen vurderes at blive mere harmoniske med den valgte placering.

Det har også været overvejet at placere ungdyrstalden på anden ejendom, men dette er fravalgt af logistiske årsager. Såvel opsyn med dyrene som transporter optimeres med den valgte placering.

Kommunens vurdering

Det er kommunens vurdering, at den valgte placering af hhv. den nye ungdyrstald, udvidelsen af plansiloen, den nye møddingsplads samt foderladen samler bygningsmassen, og ikke er til unødigt gene for naboer. Den nye ungdyrstald bygges væk fra naboer, og skjules i det bakkede landskab. Møddingspladsen er planlagt i en trekant mellem eksisterende plansilo og eksisterende gyllebeholder og vej, og indgår dermed i den eksisterende bygningsmasse. Plansiloen udvides i midt i bygningsmassen og som en del af anlægget. Den nye foderlade bygges væk fra vej og naboer, og skjules af den eksisterende bygningsmasse. Med de valgte placeringer af ny plansilo, foderlade og møddingsplads minimeres de interne transportveje.

Ved placering af kvierne på en anden ejendom, vil der blive transporter frem og tilbage af kvier, og dermed vil antallet af transporter øges, til gene for naboerne.

Kommunen vurderer, at placeringen af den nye ungdyrstald er den mest optimale.

Kommunen vurderer, at placeringen af udvidelsen af plansiloen, den nye møddingsplads og foderlade er de mest optimale.

Kommunen stiller vilkår til, at nybyggeriet skal opføres som beskrevet og placeres som vist på bilag 1 og 2.

Fastsættelse af vilkår

Nybyggeri skal opføres som beskrevet og placeres som vist på bilag 1 og 2.

Varetagelse af hensyn til landskab

Ifølge husdyrgodkendelsesloven skal hensynet til de landskabelige værdier varetages ved godkendelse af et husdyrbrug. De landskabelige værdier omfatter bla. naturværdier, kulturhistoriske, rekreative, geologiske værdier, samt landskabets æstetik og fortælle værdi.

Ansøgers oplysninger

Ejendommen er placeret udenfor såvel biologisk interesseområde, som særligt landskabeligt eller geologisk beskyttelsesområde (hhv. ca. 1020 og 760 m væk). Afstanden til overordnet større sammenhængende landskabsområde er ca. 700 m. Da nybyggeriet er placeret tæt ved eksisterende nyeste bygning med samme farvevalg og udformning, vurderes det ingen uheldig betydning at have for landskabet. Der er ingen bevaringsværdige bygninger og/eller kultur- og bymiljøer i nærheden.

Kommunens vurdering

Ejendommen er placeret udenfor de ovenfor nævnte landskabelige værdier. Ejendommen ligger indenfor Geologiske beskyttelsesområder med betegnelsen "Stenstrup-Egebjerg".

Området er beskrevet på følgende måde:

Geologi

Nord for Svendborg findes Egebjerg Bakker, der afgrænser den flade Stenstrup Issø nord for. Bakkerne er dannet som randmoræner foran Bælthavsgletsjeren, der under sidste istid, Weichsel, lå i to tunger øst og syd for issøen. Søen var derfor dæmmet op af bakkerne og inaktiv is mod nord og vest. På søbunden blev der aflejret ler, bl.a. 400 tynde årstidslag. I slutningen af istiden øgedes søens areal, for til sidst at blive tømt gennem Hørup Ådal. Tilbage lå fugtige lavninger og småsøer, hvor der kan ses skift mellem de forskellige kulde- og varmeperioder efter istiden. Ved Snarup findes særegne bakker med sand på siderne og en hat af ler på toppen. De er dannet i stillestående issøer. Søerne Sørup, Hvidkilde, Nielstrup og Ollerup er lavninger i Syltemade Ådal, der blev udgravet af smeltevand under Bælthavsgletsjeren, og den meget velbevarede Egense Ås er dannet i en sprække i gletsjeren.

Værdi

Stenstrup Issø er Danmarks næststørste issø. Dens historie er et vigtigt dokument for klimaudviklingen i Nordeuropa. Samspillet med randmorænen Egebjerg Bakker, tunneldalen og den velbevarede Egense Ås gør området til et vigtigt sted for forskning og undervisning i det danske landskabs dannelse. Bakkerne ved Snarup er en sjælden landskabstype i Danmark.

Naturforvaltning

Det er vigtigt, at de geologiske landskabsformer, Snarup Bakker, Egebjerg Bakker, søerne, Syltemade Ådal og Egense Ås, og deres indbyrdes overgange og sammenhæng fremstår klart i landskabet. Dette gælder især overgangen mellem Egebjerg Bakker og den flade Stenstrup Issø. Råstofindvinding, vej anlæg, vindmøller, bebyggelse, skovrejsning og lignende kan sløre landskabet.

Kommunen vurderer ud fra landskabskarakteranalysen ejendommens placering i sammenhæng med ovenstående: delområde 4 Stenstrup Issø og området er karakteriseret i tilstand - **Middel** - og med en målsætning betegnet - **vedligeholdelse af landbrugsflade**. Med denne karakteristik vurderes der ikke at være behov for særlige landskabelige tiltag eller afværgeforanstaltninger i forhold til det ansøgte byggeri.

Kommunen vurderer derfor, at der ikke er behov for at stille vilkår med hensyn til landskabelige værdier, idet den planlagte bygningsmasse ikke kommer i kollision med ovenstående, med det planlagte byggeri.

Kommunen vurderer, at det har væsentlig betydning for landskabets æstetik, at nye bygninger opføres i harmoni med og i et materiale, der i farvevalg og stil svarer til de

eksisterende bygninger. Med harmoni forstås, at nye bygningers placering, udbredelse og højde ikke må afvige væsentligt fra de eksisterende bygninger. Da nybyggeriet ligger i tilknytning til den eksisterende bygningsmasse, og da det opføres i stil og farver matchende det eksisterende byggeri, vurderer kommunen, at der ikke skal stilles særlige vilkår til placeringen og udformningen af byggeriet.

Årsproduktion

Ansøgers oplysninger

Der er søgt om en uvidelse af dyreholdet på ejendommen.

Ansøgers oplysninger om sammensætningen af dyreholdet samt anvendt staldsystem for nudrift og ansøgt drift er vist i efterfølgende tabeller:

Dyrehold Nudrift	Stald- Type	Stald- afsnit nr.	Vægt/ aldersgrænse	Antal årsdyr	Stipladser	Dyre- enheder
Årskøer, jersey	Sengestald med fast gulv, 2 % hældning skræbn. hver 2. Time	ST- 48068	-	210	-	238,77
Årsopdræt, jersey	Sengestald med fast gulv, 2 % hældning skræbn. hver 2. Time	ST- 48068	24 - 25 mdr.	7	-	3,42
Opdræt, jersey	Sengestald med fast gulv, 2 % hældning skræbn. hver 2. Time	ST- 48068	15-24 mdr.	14	.	5,92
Årsko, jersey	Dybstrøelse	ST- 48077	-	10	-	11,37
Årsko, jersey	Dybstrøelse	ST- 48086	-	5	-	5,68
Opdræt, jersey	Dybstrøelse	ST- 48102	0-2 mdr.	14	-	2,44
Hest	Dybstrøelse	ST- 48102	< 300 kg	3	3	0,64
Dyreenheder i alt						268,24

Dyrehold Ansøgt drift	Stald- Type	Stald- afsnit nr.	Vægt/ydelse Aldersgrænse	Antal årsdyr	Stipladser	Dyre- enheder
Årskøer, jersey	Sengestald med fast gulv, 2 % hældning skræbn. hver 2. time	ST- 48068	7.000 kg mælk	228	-	270,09
Årsko, jersey	Dybstrøelse	ST- 48077	7.000 kg mælk	10	-	11,85
Årsko, jersey	Dybstrøelse	ST- 48086	7.000 kg mælk	5	-	5,92
Årsko, jersey	Sengestald med fast gulv, 2 % hældning skræbn. hver 2. time	ST- 48090	7.000 kg mælk	22	-	26,06
Opdræt, jersey	Sengestald med fast gulv, 2 % hældning skræbn. hver 2. time	ST- 48090	8 – 24 mdr.	194	-	73,08
Opdræt, jersey	Dybstrøelse	ST- 48090	2-6 mdr.	45	-	9,58
Opdræt, jersey	Dybstrøelse	ST- 48090	6-8 mdr.	30	-	7,76
Opdræt, jersey	Dybstrøelse	ST- 48090	23-24 mdr.	8	-	3,80
Årsko, jersey	Dybstrøelse	ST- 48090	7000 kg mælk	15	-	17,77
Opdræt, jersey	Dybstrøelse	ST- 48102	0-3 mdr.	38	-	6,88
Hest	Dybstrøelse	ST- 48102	< 300 kg	3	3	0,64
Tyrekalve, jersey	Dybstrøelse	ST- 48102	25-145 kg	4	3	0,35
Ungtyr, jersey	Dybstrøelse	ST- 48102	145 – 328 kg	4	4	0,78
Dyreenheder i alt						434,56

Der planlægges en kælvningsalder på 24 mdr. for kvierne. Der er indregnet en mælkeydelse på 7.000 kg mælk/årsko. Der ønskes en vis fleksibilitet indenfor DE'erne.

Godkendelsen ønskes udnyttet som følger:

År 1-2: Staldbyggeri, Indsættelse af dyr

År 3-5: Byggeri af plansilo og foderlade

Placeringen af staldafsnittene er angivet på bilag 1

Kommunens vurdering

Der er anvendt de nuværende dyreenheds-beregninger, hvor der er taget højde for køernes ydelse.

Det er kommunes vurdering, at der skal stilles vilkår til sammensætningen og antallet af dyr i de enkelte dyregrupper indenfor godkendelsen. Der tillades minimale udsving indenfor de givne dyregrupper under forudsætning af at de maksimale 435 DE ikke overskrides.

Fastsættelse af vilkår

Husdyrbruget skal være sammensat og staldindretningen udført på følgende måde:

Dyrehold	Stald-Type	Vægt/ydelse/aldersgrænse	Antal årsdyr	Dyre-enheder
Årskøer, jersey	Sengestald med fast gulv, 2 % hældning skræbn. hver 2. Time	7.000 kg mælk	228	270,09
Årsko, jersey	Dybstrøelse	7.000 kg mælk	10	11,85
Årsko, jersey	Dybstrøelse	7.000 kg mælk	5	5,92
Årsko, jersey	Sengestald med fast gulv, 2 % hældning skræbn. hver 2. Time	7.000 kg mælk	22	26,06
Opdræt, jersey	Sengestald med fast gulv, 2 % hældning skræbn. hver 2. Time	8 - 24 mdr.	194	73,08
Opdræt, jersey	Dybstrøelse	2-6 mdr.	45	9,58
Opdræt, jersey	Dybstrøelse	6-8 mdr.	30	7,76
Opdræt, jersey	Dybstrøelse	23-24 mdr.	8	3,80
Årsko, jersey	Dybstrøelse	7000 kg mælk	15	17,77
Opdræt, jersey	Dybstrøelse	0-2 mdr.	38	6,88
Hest	Dybstrøelse	< 300 kg	3	0,64
Tyrekalve, jersey	Dybstrøelse	25-145 kg	4	0,35
Ungtyr, jersey	Dybstrøelse	145 - 328 kg	4	0,78
Dyreenheder i alt				435

Den samlede husdyrproduktion må ikke overstige 435 DE på årsplan.

Inden for dette produktionsniveau tillades minimale afvigelser i ind- og afgangsvægt/afgangsalder, så længe det maksimale antal dyreenheder ikke overskrides.

Ved tilsyn skal det kunne dokumenteres, at husdyrholdet ikke er større end det, der meddeles godkendelse til. Dokumentationen skal opbevares for minimum 5 år.

I tilfælde af ændringer af dyreenhedsdefinitionerne skal det påpeges, at man ved fortolkning af en afgørelse skal tage udgangspunkt i det godkendte antal dyr og vægt/alder/ydelse.

Biaktiviteter

Der er ingen biaktiviteter.

Husdyrbrugets anlæg

Drift af staldanlæg

I dette afsnit beskrives og vurderes den ydre og indre indretning af staldanlæg, opbevaringsanlæg, foderopbevaringsanlæg mm.

Ansøgers oplysninger

Bilag 1, 2 og 4a angiver den bygningsmæssige indretning.

Småkalvene flyttes fra kostalden til den gamle stald og tilbage til ungdyrstalden ved 3-måneders alderen. Ved flytning af andre dyr går de normalt selv.

Der fordeles foder dagligt ved fodertid. Herudover flyttes der dybstrøelse og halm af og til.

Der er placeret to stk. lysstofrør som udendørsbeslysning ved tankrummet (se bilag 4a). Disse er sjældent tændt, ikke engang når der afhentes mælk.

Der er ingen ventilationsafkast.

Der vurderes ingen støvkilder at være.

Kemikalierummet er i maskinhuset i værkstedet.

Bygge- og renoveringsår for de eksisterende staldbygninger.

Bygning	Byggeår	Renoveringsår
St-48068 + ST-48077 + ST-48086	2005	-
ST-48102	1908 – 1978	Delvis 2002

Staldindretning

Ansøgers oplysninger

Kostalden er bygget i 2005 hovedsagelig med fast drænet gulv med ajlerender, 2 % fald og skrabning hver anden time. Ungdyr- og goldkostalden, der ansøges om, bygges også hovedsagelig med samme gulvtype. Der er a.h.t. dyrevelfærd dybstrøelse til højdrægtige dyr og kalve.

I dybstrøelsesafdelingerne er referencesystemet for dybstrøelse valgt. Det vurderes at være BAT for kalve og højdrægtige køer og kvier at gå på dybstrøelse a.h.t. dyrevelfærden.

Ifølge emissionsgrænseværdierne nævnt i "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)" er det højeste tilladte emissionsniveau for ansøgningen på 2.509 kg N/år. I ansøgningen er der et niveau på 2.337 kg N/år. Altså betydeligt under BAT-niveauet.

Dette er opnået ved valg af staldtype

Kommunens vurdering:

Kommunen vurderer at emissionsniveauet for ammoniak er 2.509 kg N/år. Beregningen er foretaget på bilag 5.

Kommunens vurdering er foretaget ud fra "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) – Husdyrbrug med konventionel produktion af malkekvæg (gyllebaserede staldsystemer) – omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 11 og § 12". Der er vurderet at for malkekvæg og ungdyr (> 6 mdr.) på gyllesystemer, er det BAT at bruge et fast drænet gulv.

I "Fastlæggelse af BAT-emissionsgrænseværdier for konventionel produktion af svin og malkekvæg udenfor gyllesystemer" er beskrevet at BAT for malkekøer og kvier over 6 mdr. kan være dybstrøelse, og fastsat værdier herfor. Der er ingen Teknologiblade der beskriver BAT for småkalve (kvier under 6 mdr.), tyrekalve eller ammekøer. Kommunen vurderer at det er BAT med dybstrøelsessystemer for de enkelte dyregrupper af hensyn til dyrevelfærden.

Kommunens BAT niveau er overholdt, idet ansøgningen viser at emissionsniveauet for stalden ligger på 2.337 kg N/år. BAT niveauet er fra ansøgers side overholdt via valg af staldsystem. Der stilles derfor vilkår om at de opgivne staldtyper overholdes. Vilkåret er stillet under kapitlet "Årsproduktion". Der stilles følgende vilkår omkring faste drænedede gulve:

Fastsættelse af vilkår

Drift og indretning

I staldafsnit ST-48090 (ny ungdyrstald) skal der i gangarealet etableres faste, drænedede gulve med skraber, som vist på bilag 2.

Gulve støbt på stedet skal være dimensioneret med et fald på minimum 1,5 % mod gulvmidte. Præfabrikerede gulve skal have et fald på minimum 1,0 % mod gulvmidte.

Gulvet skal være udført med ajleafløb.

Lysningsarealet til ajleafløb/gylleopsamling må maksimalt udgøre 5 % af det samlede gangareal i staldafsnit ST-48090 (ny ungdyrstald) og ST-48068 (eksisterende kostald).

Der skal hver dag foretages skrabninger hver anden time på faste drænedede gulve i staldafsnit ST-48090 (ny ungdyrstald) og ST-48068 (eksisterende kostald).

Skraberen skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.

Egenkontrol

Enhver form for driftsstop eller service skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed.

Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed af mere end 1 uge.

Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Skraberen er tidsstyret, og kører hvert 5. kvarter undtagen under malkningen samt mellem kl. 00 og 02 om natten. Kommunen vurderer, at kravet om skrabning hver anden time i gennemsnit dermed er overholdt.

Samlet set vurderer kommunen, at det ansøgte projekt vedr. staldindretning opfylder BAT-krav samt lever op til Miljøstyrelsens standardvilkår.

Management:

Ansøgers oplysninger

Der udarbejdes årligt mark- og gødningsplan, hvorved optimal udnyttelse af næringsstofferne sikres.

Der udarbejdes jævnlige foderplaner m.h.p. at optimere fodringen såvel i forhold til dyrenes ydelse, økonomisk som miljømæssigt.

Til- og afgang af dyr registreres i CHR-registeret

Vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

Der er ansat 2 elever. Der er således ikke behov for efteruddannelse, da de er under uddannelse. Arbejdet planlægges dagligt med morgenmøder. Der er ikke faste medarbejdersamtaler, men man snakker sammen om forholdene løbende.

Der er en APV under udarbejdelse, og det er hensigten, at den skal fornys i forbindelse med elev-skifter.

Der vil blive udarbejdet en beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet.

Der foretages daglige tjek og løbende service på anlæggene efter behov.

Det sikres løbende, at der er rent og ordentligt omkring ejendommen.

Udbringning af husdyrgødning sker under hensyntagen til såvel naboer som vejr og vind m.h.p. optimal udnyttelse af næringsstofferne og overholdelse af relevante regler.

Konceptet for egenkontrol i "Arla-gården" følges.

Kommunens vurdering:

I "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) – Husdyrbrug med konventionel produktion af malkekvæg (gyllebaserede staldsystemer) – omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 11 og § 12", er det beskrevet at miljøstyrelsen anbefaler at kommunen selv vurderer og fastsætter vilkår med henblik på BAT og management.

Kommunen vurderer, at med ansøgers beskrivelser under Management dækker de forslag til BAT der er beskrevet i EU's BREF-dokument for intensiv svine- og fjerkræproduktion. Kommunen vurderer derfor, at ansøgningen lever op til kravene for BAT indenfor management.

Der stilles vilkår omkring beredskabsplanen som beskrevet i afsnittet "Driftsforstyrrelser og uheld". Beredskabsplanen fremgår af bilag 7.

Foder

Ansøgers oplysninger

Der udarbejdes jævnlige foderplaner m.h.p. at optimere fodringen såvel i forhold til dyrenes ydelse, økonomisk som miljømæssigt.

Med udvidelse af plansiloen vil al ensilage kunne opbevares i plansilo. Med byggeri af foderlade vil al foder i fremtiden blive opbevaret i nærheden af hinanden, hvilket bl.a. sikrer et minimum af interne transporter.

Kommunens vurdering:

Ifølge notat fra Miljøstyrelsen den 9. juli 2010, indgår optimeret fodring (AAT og PBV-tildeling) ikke i fastlæggelsen af de endelige emissionsgrænseværdier for ammoniak for husdyrbrug med malkekvæg, da teknologien ikke er alment tilgængelig for branchen.

Kommunen vurderer derfor, at der ikke skal stilles vilkår til foderets indhold af protein, AAT og PBV.

I "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) – Husdyrbrug med konventionel produktion af malkekvæg (gyllebaserede staldsystemer) – omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 11 og § 12", er det beskrevet at miljøstyrelsen ikke har udarbejdet vejledende emissionsgrænseværdier for fosfor, idet miljøstyrelsen vurderer, at der på nuværende tidspunkt ikke findes tilgængelige teknikker eller teknologier, der kan anvendes.

Med hensyn til ammoniakemissionen er det krævede BAT-niveau overholdt via valg af staldsystem. Der stilles derfor ikke krav til fodertilpasninger.

Med baggrund i ansøgers oplysninger, vurderer kommunen, at det ansøgte projekt opfylder BAT-krav.

Kommunens hovedkonklusion omkring BAT:

Med baggrund i ansøgers oplysninger og beregninger, vurderer kommunen at det ansøgte projekt opfylder BAT-krav samt lever op til Miljøstyrelsens standardvilkår. Dette gøres primært ved at vælge en staldtype der lever op til BAT, samt ved at overveje management.

Ventilation

Ansøgers oplysninger

Der er naturlig ventilation.

Kommunens vurdering

Ifølge EU's BREF-dokument for intensiv svine- og fjerkræproduktion er det BAT at anvende stalde med naturlig ventilation, da der derved ikke anvendes energi til drift af et ventilationssystem.

Idet der kun er naturlig ventilation i de enkelte staldafsnit, vurderer kommunen at der ikke skal stilles vilkår til ventilation.

Rengøring

Ansøgers oplysninger

Se under afsnittet "vandforbrug" beskevet under BAT.

Kommunens vurdering

Formålet med rengøring af stalde er at nedsætte smittetrykket i besætningen, men også at reducere eventuelle miljømæssige gener i form af f.eks. lugt, støv og fluer.

For at begrænse de miljømæssige gener er det Svendborg Kommunes vurdering, at der til hver en tid skal sikres en god staldhygiejne, ved at sengebåse, kalvehytter og dybstrøelsesarealer holdes tørre. Det er en forudsætning for ammoniak- og lugtberegninger.

Svendborg Kommune vurderer, at den valgte metode og hyppighed af rengøring umiddelbart vil sikre en god staldhygiejne.

Foder

Ansøgers oplysninger

Småkalvene får mælk at drikke, enten mælk fra køerne eller mælkepulver der blandes med vand. Desuden fodres de med kraftfoder specielt til kalve.

Kvier og køer får fuldfoder, der blandes af ensilage og indkøbte råvarer på pladsen mellem foderladen og staldene.

Kraftfoder opbevares i siloer (til kalvene i silo på gårdsplads og til køerne i silo ved kostald). Ensilage opbevares i plansiloer syd for kostalden. Wrapballer (madpakker opbevares) for enden af kostalden mod øst.

Se i øvrigt under BAT

Kommunens vurdering

Med baggrund i ansøgers oplysninger og beregninger under "Vurdering i forhold til BAT" og kommunens bemærkninger, vurderer kommunen at det ansøgte projekt opfylder BAT-krav samt lever op til Miljøstyrelsens standardvilkår.

Ensilage

Ansøgers oplysninger

Pt anvendes flg. ensilagetyper og med udvidelsen ventes behov for nedenstående mængder:

Majs ensilage 865.000 FE

Græs ensilage 380.000 FE

Lucerneensilage. 50.000 FE (disse opbevares som madpakker)

Desuden anvendes HP-affald og andre indkøbte råvarer (f.eks. soyakager og rapsskrå).

Kommunens vurdering

Idet al ensilage opbevares i plansilo eller på faste pladser i tilknytning til bygningsmassen, vurderer kommunen, at der ikke skal stilles vilkår til opbevaring af ensilage.

Jævnfør husdyrgødnings-bekendtgørelsen skal plansiloer renholdes og vedligeholdes herunder beskyttes mod tæring, så de til enhver tid overholder de lovbestemte krav. Der stilles derfor vilkår om vedligehold af plansiloen.

Fastsættelse af vilkår

Belægningen i plansiloen skal mindst én gang årligt kontrolleres for tæthed.

Kontrol og eventuelle reparationer skal føres i journal. Journalen skal som minimum indeholde oplysninger for de seneste 5 år, og skal desuden kunne fremvises ved tilsyn.

Ressourceforbrug

Ansøgers oplysninger

Ansøgers oplysninger om ressourceforbrug kan ses i følgende skema.

Årligt forbrug.	Nudrift	Ansøgt
Vaskevand (m ³)	550	550
Drikkevand (m ³) [§]	8.400	12.500
Vanding (m ³)	-	-
Øvrige formål (m ³)	50	50
Dieselolie (liter)	20	23*
El (kwh) **	97.000	130.000
Energi – egen produktion	-	-

§ Ved 100 l vand/årsko/dag og 20 l/opdræt/dag

* Afhænger af om markarbejdet udføres hjemme eller der lejes til det.

** Orienterende beregninger viser, at der i nudriften bruges ca. 35 % under forventet niveau (se bilag 6). Dette må påregnes at fortsætte efter udvidelsen

Vand

Ansøgers oplysninger

Vandforbruget er beregnet med normtal og ventes at stige relativt i forhold til udvidelsen. Da udvidelsen omfatter ungdyr, som har et lavere vandforbrug end køer ventes stigningen i vandforbruget at blive på ca. 50 %, hvor udvidelsen er på ca. 60 % i DE.

Der er egen boring, som ligger på gårdspladsen. Der er indvindingstilladelse på ejendommen fra 1976. Der er givet en øget tilladelse i 2011 svarende til den planlagte udvidelse af bedriften.

Der bruges vand til forkøling af mælken. Vandet opsamles og genbruges til vask af malkestald. Dette sparer på vandforbruget.

Malkestalden vaskes 2 gange/dag. Der bruges spulepumpe med rent vand.

Tankrummet spules 2 gange pr. dag, mens mælketanken rengøres hver anden dag efter afhentning af mælk.

Malkeanlæg rengøres med CIP-anlæg, hvorved spares både vand, energi og desinfektionsmiddel.

Ved rengøring af malkeanlæg og -tank bruges desinfektionsmiddel (pt. Milk-CIP-acid).

Kalveboksene vaskes i staldene, og vandet derfra løber til gylletanken. Vaskevandet indgår i beregningerne til opbevaringskapacitet af gylle.

Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt - drikkekarrene kontrolleres flere gange dagligt - med henblik på at undgå spild. Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.

Energi

Ansøgers oplysninger

Staldene er med naturlig ventilation, hvilket er en væsentlig energibesparelse i forhold til mekanisk ventilation. Samtidig opnås det bedste klima for dyrene, så deres trivsel optimeres.

Der etableres dagslysstyring på belysning i staldene med lux-sensor.

Udendørs belysning tændes ved behov.

Der er etableret varmegenvinding i forbindelse med mælkenedkølingen. Varmen anvendes til opvarmning af brugsvand i driftsbygningen (kontor og personale-baderum) samt opvarmning af disse.

Logistikken i forbindelse med afhentning af foder til blandedvogn, er indrettet, så afstandene er kortest muligt, hvilket minimerer energiforbruget. Al ensilagen er samlet hjemme, så der spares daglige transporter til eventuelle markstakke, og der spares dermed på disselforbruget.

Orienterende beregning af energiforbrug baseret på nudrift viser et lavt energiforbrug (regneark vedlagt, bilag 6).

Energiforbruget opgøres på årsbasis i forbindelse med årsregnskab.

Kommunens vurdering:

Elforbruget ligger i nudriften på et relativt lavt niveau (ca. 36 % af norm-forbruget, beregnet med regneark fra Energi Midt, vedlagt – bilag 6). Det lave forbrug ventes fortsat i ansøgt drift, måske med yderligere besparelser. Det anførte forventede el-forbrug er beregnet på samme vis med anvendelse af den forventede mælkekvote på 1.960 tons mælk og tilpasset nudriftens niveau, da det synes realistisk.

Svendborg Kommune vurderer, at bedste tilgængelige teknik i forhold til vand- og energiforbrug vil svare til EU's BREF-dokument for intensiv svine- og fjerkræproduktion. Der er her tale om bedste tilgængelige teknologi, når:

- rengøring af stalde og udstyr foregår med højtryksrensere,
- drikkevandsanlæg kalibreres for at undgå spild,
- vandforbrug registreres gennem måling af forbrug
- der udføres detektion og reparation af lækager
- der i videst muligt omfang anvendes naturlig ventilation
- der anvendes energibesparende belysning

Ansøgers konsulent har lavet en overslagsberegning af ejendommens elforbrug (bilag 6). Det er beregnet i regneark fra EnergiMidt. Resultatet viser, at forbruget ligger væsentlig under det forventede forbrug på en ejendom med tilsvarende antal årskøer.

Da overslagsberegningen viser, at energiforbruget ligger en del under det forventede, vurderer kommunen, at der ikke er behov for at stille vilkår om, at en energikonsulent udarbejder en rapport med forslag til energibesparende tiltag, inden de nye stalde opføres.

Svendborg Kommune vurderer, at det planlagte merforbrug af vand og energi svarer til den planlagte produktion, og ligger på et acceptabelt lavt forbrug.

Der er givet en øget vandindvindingstilladelse fra Svendborg Kommunes Miljø- og Teknik afdeling, svarende til det forventede øgede vandforbrug.

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at de tiltag ansøger har udført og vil videreføre i den ansøgte produktion i forhold til vand- og energiforbrug lever op til det fastsatte BAT-niveau. Der stilles vilkår om, at det årlige vand- og energiforbrug skal dokumenteres, Oplysningerne skal opbevares i mindst 5 år og skal kunne vises ved tilsyn.

Dette kræver, at der opsættes vandmåler på egen boring. Dette er også et krav i den øgede vandindvindingstilladelse der er givet fra Svendborg kommune den 24. Oktober 2011.

Fastsættelse af vilkår

Det årlige el- og vandforbrug skal dokumenteres. Det årlige vandforbrug skal måles med en godkendt måler. Dokumentation skal opbevares i mindst 5 år og skal kunne vises ved tilsyn.

Opbevaring og håndtering af olie, kemikalier og medicin.

Olie

Ansøgers oplysninger

Der er en dieseltank på 5.900 l. Den opbevares i maskinhusets sydlige ende (se bilag 1). Der er intet fast underlag i maskinhuset. Ved tankning kan tankpistolen fastlåses, og den lukker automatisk, når tanken er fuld.

Spildolie opbevares i værkstedet. Her er underlag af beton og intet afløb. Der er savsmuld i nærheden til brug i tilfælde af læk (se beredskabsplan).

Flg. kan oplyses om tanken:

Rumfang: 5.900 L
Type: Overjordisk cylindrisk tank
Fabrikantnavn: Roug
Hjemsted: Erik Roug A/S, Møllerupvej 1-5, 7400 Herning
Fabrikationsnummer: 50188 - O1
Årgang: 1995

Kommunens vurdering

Kommunen vurderer, at de gældende retningslinjer for placering af nye tanke og indretning af tankpladser også skal gælde for alle tanke på miljøgodkendte husdyrbrug. På den baggrund er nedenstående vilkår stillet.

Disse retningslinjer er ikke opfyldt med den nuværende placering af olietanken. Tanken er placeret under tag, men der stilles vilkår til indretningen af tankpladsen.

Fastsættelse af vilkår

Tanke til olieholdige produkter skal placeres på et for olie vanskeligt gennemtrængeligt underlag uden afløb, og med minimum 15 cm. opkanter eller opkanter svarende til at indholdet af den største beholder kan rummes i opsamlingskarret. Desuden skal beholdere/tanke placeres overdækket, så der ikke er mulighed for at det regner på tanke/beholdere eller i opsamlingskarret.

Der skal være monteret en afriverkobling mellem tank og slange.

Tankpistolen må ikke kunne fastlåses under påfyldning.

Håndtering af olieholdige produkter f.eks. ved tankning af diesel, skal foregå på et for olie vanskeligt gennemtrængeligt underlag, som samtidig er dimensioneret til tung trafik. Belægningen skal have fald mod midten, og påfyldningsslangen må ikke kunne nå ud over belægningen.

Der hvor olie og lign. opbevares og håndteres skal der findes opsugningsmateriale.

Spild af olie skal straks opsamles. Al opsamlet spild inkl. opsamlingsmaterialet skal opbevares og bortskaffes, som farligt affald.

Senest den 2. april 2013 skal placeringen af dieseltanken opfylde kravene i foregående vilkår.

Der hvor olie og lign. opbevares og håndteres skal belægningen mindst én gang årligt kontrolleres for tæthed. Eventuelle utætheder skal straks repareres.

Kontrol og eventuelle reparationer skal føres i journal. Journalen skal som minimum indeholde oplysninger for de seneste 5 år, og skal desuden kunne fremvises ved tilsyn.

Opbevaring af spildolie sker i et rum med fast gulv og uden afløb. Dette vurderes at være i overensstemmelse med de gældende retningslinjer.

Kemikalier

Ansøgers oplysninger

Kemikalier opbevares i aflåst kemikalieskab i værkstedet. Her er underlag af beton og intet afløb. Håndtering vil fremadrettet ske på vaske-fyldeplads (se bilag 4a) med afløb til gyllebeholder.

Kommunens vurdering

Opbevaring af bekæmpelsesmidler, rester herfra samt tom emballage følger reglerne i bekendtgørelse om bekæmpelsesmidler og ændringer til denne bekendtgørelse (Bek. nr. 533 af 18. juni 2003 om bekæmpelsesmidler).

Foruden de generelle regler vurderer kommunen, at nedenstående vilkår skal stilles.

Fastsættelse af vilkår

Kemikalier, rester og tom emballage skal opbevares på et for kemikalierne tæt underlag uden mulighed for spild til afløb, jord, overfladevand og grundvand.

Belægningen i kemikalierummet skal mindst én gang årligt kontrolleres for tæthed.

Kontrol og eventuelle reparationer skal føres i journal. Journalen skal som minimum indeholde oplysninger for de seneste 5 år, og skal desuden kunne fremvises ved tilsyn.

Medicin

Ansøgers oplysninger

Medicin og kanyler opbevares under lås i teknikrummet i eksisterende kostald.

Brugte kanyler opbevares i kanyledåse. Såvel denne som evt. medicinrester opbevares i medicinskab i teknikrummet, indtil det afleveres til dyrlægen.

Kommunens vurdering

Kommunen vurderer, at der ikke er behov for at stille vilkår vedr. opbevaring og håndtering af medicin.

Gødningsproduktion, opbevaring og håndtering

Ansøgers oplysninger

Dybstrøelsen opbevares på ny møddingsplads, samt i markstakke. En del bringes ud direkte fra stald. Gylle opbevares i gyllebeholder.

I nedenstående tabel gives en oversigt over gødningsproduktionen ved ansøgt drift og opbevaring.

Gødningstype	Mængde (t)	DE	Opbevaring
Dybstrøelse	690	66	Møddingsplads
Gylle	6.160	369	Gyllebeholder

I nedenstående tabel gives en oversigt over opbevaringsanlæggene til gødningen.

	Opført	Størrelse m ³	Sidste kontrol
Eks. Gylletank	2005	3.500	-
Eks. Gylletank (til overfladevand)	1982	240	2007
Eks. Fortank	2005	30	-
Kanaler i eks. stalde	2005	Ca. 30	-
Kanaler i nye stalde		Ca. 30	-
Gyllebeholder på Trollekrogvej 14	1980	460	2007
I alt		4.290	
I alt, ex. overfladevand		4.050	-

For at have tilstrækkelig opbevaringskapacitet (9 mdr.) skal der være 4.620 m³ til rådighed til gyllen. På ejendommen rådes over 4.050 m³ incl. beholder på Trollekrogvej 14, og der er indgået aftale med Klaus Christensen, Rårudvej 2, 5771 Stenstrup om opbevaring af 450 m³, alt i alt 4.500 m³. I alt er der således 8,8 mdr. opbevaringskapacitet, og der mangler ca. 120 m³ i, at kapacitetskravet er opfyldt. Der er i ansøgningen redegjort for at der er 8,8 mdr.'s opbevaringskapacitet. Der søges hermed om, dispensation fra de 9 mdr.'s opbevaringskapacitet, idet der altid køres gylle på græs om sommeren og ofte også på vinterraps. Det er således tilstrækkeligt med 8,8 mdr.'s opbevaringskapacitet.

Vaskevand og afløb fra ensilageplads opbevares for sig selv i eksisterende beholder på 240 m³. Dette svarer til en kapacitet på ca. 1,4 mdr., hvilket vurderes at være tilstrækkeligt.

Der pumpes gylle fra fortank til gylletank hver 2. dag. Her anvendes traktordrevet pumpe. Ved udbringning af gyllen læses med traktordrevet pumpe under opsyn. Der omrøres gylle i gylletanken lige inden udbringning. Der påfyldes på betonplads. En del af dybstrøelsen anbringes i markstak på de marker, hvor den skal anvendes.

Der er flydelag på gyllebeholderen, som kontrolleres 1 gang/måned. Der føres logbog. Noget dybstrøelse udbringes direkte. Den del, som opbevares, lægges på ny møddingsplads og behandles jf. reglerne.

Udbringning af husdyrgødningen afpasses afgrødernes behov samt eventuel tilførsel af handelsgødning, idet der hvert år laves mark- og gødningsplaner.

Husdyrgødningen udbringes under hensyn til afgrødernes vækstperiode, hvilket betyder optimal udnyttelse af næringsstoffer.

Husdyrgødning udbringes under hensyn til de generelle regler og foregår i videst mulig omfang efter godt landmandskab, hvilket vil sige, at der tages hensyn til naboer, byområder osv.

Gyllen nedfældes på sort jord og i græsmarker. I vinterkornet udbringes med slæbeslanger.

Kommunens vurdering

Kommunen vurderer at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet til gyllen da der er kapacitet til 8,8 mdr., idet der kan køres gylle på græs om sommeren.

Kanten af fortanken til gylle ligger højere end gylleniveauet i gyllekanalerne i stalden. Der skulle derfor være sikret mod overløb.

Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås.

Den beskrevne praksis for pumpning og overpumpning af gylle vurderes at sikre mod udslip af gylle.

Der opbevares en vis andel af dybstrøelse i markstakke. Der stilles vikår om, at markstakke med dybstrøelse ikke må placeres nærmere end 300 m fra A og B-målsat natur (se bilag 12) svarende til mark 1-0, 3-0, 12-0, 15-0, 16-0, 17-0, 18-0 og 19-0 .

Fastsættelse af vilkår

Omrøring af gylle må ikke foregå på lørdage, søn- eller helligdage.

Markstakke med komposteret dybstrøelse må ikke placeres nærmere end 300 m fra A og B-målsat natur jf. bilag 12 (mark 1-0, 3-0, 12-0, 15-0, 16-0, 17-0, 18-0 og 19-0).

I forhold til udbringning af husdyrgødning, vurderer kommunen, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen vha. den bedst tilgængelige teknologi (BAT). De beskrevne forhold vedrørende udbringning af husdyrgødningen lever op til kravet om brug af BAT jf. BREF-notatet og er i øvrigt reguleret af husdyrgødningsbekendtgørelsen.

I "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) – Husdyrbrug med konventionel produktion af malkekvæg (gyllebaserede staldsystemer) – omfattet af husdyrgødningslovens § 11 og § 12", vurderer miljøstyrelsen, at den gældende lovgivning er BAT. Miljøstyrelsen har derfor ikke udarbejdet vejledende emissionsgrænseværdier for nitratudvasning og ammoniakemission i forbindelse med udbringning af husdyrgødning.

Driftsforstyrrelser og uheld

Ansøgers oplysninger

Overpumpning af gylle til fortank kan ikke være årsag til uheld, da der tændes for pumpen, og det sker under opsyn.

Der er udarbejdet en beredskabsplan for bedriften. Den indeholder:

- procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe uheldet og begrænse udbredelsen.
- oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan.
- Kortbilag over driften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
- En opgørelse over materiel, der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Kommunens vurdering

Kommunen vurderer, at beredskabsplanen sikrer, at der kan iværksættes tiltag for at minimere risikoen for eventuelle driftsforstyrrelser eller uheld, og at tiltagene kan bekæmpe de gene- og forureningsmæssige konsekvenser. Beredskabsplanen er derfor godkendt af kommunen og vedlagt som bilag 7.

Kommunen anbefaler, at nærved-uheld noteres, og at der udarbejdes procedurer, som evt. tilføjes beredskabsplanen, med henblik på at forebygge en lignende situation. Driftspersonalet bør altid orienteres om nærved-uheld og de eventuelle forebyggende procedurer.

Fastsættelse af vilkår

Beredskabsplanen og dennes placering skal være kendt af husdyrbrugets ansatte og placeringen af beredskabsplanen skal være let tilgængelig.

Beredskabsplanen skal revideres én gang årligt og skal på tilsynsmyndighedens forlangende kunne fremvises med angivelse af seneste tidspunkt for revision.

Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

Ammoniak

Kommunens vurdering

Med baggrund i ansøgers oplysninger samt tilgængelige teknologibeskrivelser med tilhørende bilag fra Miljøstyrelsen (som beskrevet under afsnittet "Vurdering i forhold til BAT"), vurderer kommunen, at BAT er 2.509 kg N/år for ammoniakemissionen (se bilag 5). Dette er opfyldt via valg af stalddypen "faste drænedede gulve".

Ansøger har i det elektroniske ansøgningssystem beregnet, at der med det ansøgte vil være en ammoniakemission på 2.337 kg N/år. Dermed er kommunens BAT-krav overholdt.

Udvidelsen medfører ifølge beregningerne en meremission på 700 kg N/år fra stald og lager. Det svarer til at ammoniakemissionen stiger med 43 %. I forhold til at besætningen øges med 62 % DE, er det en forholdsvis mindre øgning.

Kommunen vurderer derfor, at det ansøgte projekt opfylder BAT-krav, samt lever op til Miljøstyrelsens krav til standardvilkår.

Da ansøgningen er indgået til kommunen i januar 2011 er ammoniakreduktionskravet til kvæggylle 30 %, og til dybstrøelse 15 %. Ifølge beregninger i ansøgningssystemet er ammoniakreduktionskravet opfyldt med 365 kg N/år mere end krævet.

Samlet set vurderer kommunen, at såvel det generelle ammoniakreduktionskrav samt BAT-krav er overholdt med det ansøgte projekt.

Påvirkning af § 7-naturområde, internationale naturbeskyttelsesområder og øvrige naturområder

I dette afsnit har Svendborg Kommune vurderet en eventuel ammoniakbelastning på nærliggende naturområder.

På bilag 8a er vist naturområder omkring anlægget, en cirkel på 1000 m omkring anlægget samt 1000 m radius omkring §7 naturområde syd for anlægget. Der er foretaget beregninger på ammoniak depositionen til naturområderne gennem ansøgningsystemet. Bilag 8b viser en samlet oversigt over relevante data på naturområderne.

Baggrundsbelastningen for hele området er beregnet som et gennemsnit af data fra Danmarks Miljøundersøgelser (DMU) fra en treårig periode (2007-2009). Baggrundsbelastningen i området er i dag på 13,7 kg N/ha/år.

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at der i forhold til et naturområdes sårbarhed skal tages udgangspunkt i områdets nedre tålegrænse.

§ 7-naturområder

Husdyrloven fastsætter rammer for belastningen med ammoniak af særlige naturområder jf. lovens § 7.

Det nærmeste § 7 naturområde ligger godt og vel 1000 m syd for anlægget. Det drejer sig om overdrevsområdet Rødme Svinehaver, der indgår i og er udpegningsgrundlag for Natura 2000-område nr. 241.

"Rødme Svinehaver"

Naturområdet Rødme Svinehaver er vist som naturpunkt 1 på bilag 8a.

Rødme Svinehaver er et af de største og bedst udviklede overdrev på Fyn. Størstedelen udgøres af naturtypen surt overdrev, der er sjælden på Fyn, og indeholder bl.a. orkidéarterne bakke-gøgelilje og skov-gøgelilje. Desuden findes her Fyns eneste bestand af guldblomme. I den sydlige del af Svinehaverne er der desuden et rigkær med både plettet gøgeurt og maj-gøgeurt, og et fattigkær med hængesæk med bl.a. rundbladet soldug.

Ifølge Kommuneplanen 2009-21 for Svendborg Kommune er der for overdrevet tale om et naturområde af international eller national betydning (A-målsat) med en tålegrænse på 10-15 kg N/ha. Baggrundsbelastningen for §7-området er i dag på 13 kg N/ha/år. Tålegrænsen på 10 kg N/ha er dermed overskredet alene med baggrundsbelastningen.

Beregninger i ansøgningsystemet viser, at der er en samlet belastning på 0,00 kg N/ha/år, der sker ingen merbelastning fra det ansøgte projekt og totaldepositionen er på 0,00 kg N/ha/år fra det ansøgte projekt (se bilag 8b).

Husdyrgodkendelseslovens krav til ammoniakbelastningen er overholdt, idet der ikke er nogen ammoniakpåvirkning fra anlægget til naturområdet. Derfor vurderer Svendborg Kommune, at der ikke er nogen væsentlig påvirkning af naturområdet, og der stilles ikke særlige vilkår hertil.

Internationale naturbeskyttelsesområder

Ifølge husdyrgodkendelseslovens § 23 skal kommunen ved vurderingen af ansøgninger om godkendelse af husdyrbrug bla. varetage beskyttelsen af natur herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredede, udpeget som internationale beskyttelsesområder (NATURA 2000 – områder) eller udpeget som særligt sårbare overfor næringsstofpåvirkning.

Rødme Svinehaver indgår i og er udpegningsgrundlag for EF-habitatområde nr. 241 (Natura 2000).

Selve Rødme Svinehaver og vurdering med hensyn til ammoniakbelastning er beskrevet i ovenstående.

Øvrige naturområder

Der findes ingen naturområder af international eller national betydning (A-målsat) indenfor 1000 m fra anlægget, ifølge Kommuneplanen 2009-21 for Svendborg Kommune.

Der findes 3 naturområder af national eller regional betydning (B-målsat) indenfor 1000 m fra anlægget, ifølge Kommuneplanen 2009-21 for Svendborg Kommune.

Det drejer sig om naturområde 3, 4 og 7 på bilag 8a. Data for naturområderne er vist på bilag 8b.

Naturområde 3 er en fersk eng med fund af bl.a. hirse-star, alm. star, alm. sumpstrå, kragefod og tykbladet ærenpris. Området har en tålegrænse på 30 kg N/ha. Beregninger i ansøgningssystemet viser en totaldeposition på 0,7 kg N/ha.

Naturområde 4 er en fersk eng, og har en tålegrænse på 20 kg N/ha. Beregninger i ansøgningssystemet viser en deposition på 0,5 kg N/ha.

Naturområde 7 er en mose med partier af overgangsrigkær og fund af bl.a. blågrøn star, kragefod, alm. sumpstrå og alm. blærerod. Mosen har en tålegrænse på 20 kg N/ha. Beregninger i ansøgningssystemet viser en deposition på 0,4 kg N/ha.

Der gælder for de 3 nævnte B-målsatte naturområder, at der er en generel baggrundsbelastning for området på 13,7 kg N/ha. Det vil sige at tålegrænsen ikke er overskredet med baggrundsbelastningen lagt sammen med belastningen fra anlægget, og der stilles derfor ikke vilkår omkring ammoniakbelastning til naturområderne.

Der findes et naturområde af regional betydning (C-målsat) (naturområde 5 på bilag 8a), samt 2 naturområder af eller regional eller lokal betydning (D-målsat) (naturområde 2 og 6 på bilag 8a) indenfor 1000 m fra anlægget, ifølge Kommuneplanen 2009-21 for Svendborg Kommune. Tålegrænsen er 20 kg N/ha for de nævnte områder. Beregninger i ansøgningsystemet viser en deposition på 0,1 – 0,2 kg N/ha. Der er en general baggrundsbelastning for området på 13,7 kg N/ha. Det vil sige at tålegrænsen ikke er overskredet med baggrundsbelastningen lagt sammen med belastningen fra anlægget, og der stilles derfor ikke vilkår omkring ammoniakbelastning til naturområderne

Ifølge den nye bekendtgørelse til husdyrgodkendelsesloven skal kommunen foretage en vurdering af kategori 3 naturtyper (Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3, og ammoniakfølsomme skove). Der må maksimalt være en merdeposition på 1,0 kg N/ha/år. I de relevante naturområder 2, 5, 6 og 7 (se bilag 8a) ligger merdepositionen fra 0,0 til 0,1 kg N/ha (se bilag 8b), og husdyrlovens krav er dermed overholdt.

Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (bilag IV-arter)

Springfrø og Stor Vandsalamander er forekommende i hele området, og det kan derfor ikke udelukkes, at vandhuller i området kan fungere som yngle- og/eller levesteder for disse to bilag IV-arter.

Der findes 3 vandhuller/søer indenfor 1000 m fra ejendommen, og Svendborg Kommune vurderer, at det atmosfæriske ammoniakbidrag fra ejendommen ikke vil ændre vandhullernes tilstand pga. af afstanden og den deraf følgende atmosfæriske opblanding.

Der findes ingen vandhuller ved eller på udbringningsarealerne og dermed vil driften af arealerne ikke kunne påvirke bilag IV-arter væsentligt.

Hasselmus og flere arter flagermus er registreret i skovområderne og langs de levende hegn omkring ejendommen. Kommunen vurderer, at det atmosfæriske ammoniakbidrag fra ejendommen og fra udbringning af husdyrgødning ikke vil ændre skovenes og de levende hegns tilstand.

Samlet set vurderer kommunen derfor, at den forestående udvidelse på ejendommen ikke vil beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for områdets bilag IV-arter.

Lugt

Den primære kilde til lugt fra dyrehold er lugtmission fra stalde. Der vil også kunne forekomme lugt fra gødningsopbevaringsanlæg og ved udbringning. Der foreligger dog kun data og modeller, der kan beregne lugtbelastningen fra stalde til omgivelserne. Det betyder, at lugtgener fra gødningsopbevaringsanlæg og ved udbringning primært reguleres ved generelle regler om bla. flydelag/overdækning af gyllebeholder, samt tidspunkter for, hvornår husdyrgødning må udbringes jf. bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold over 3 DE, husdyrgødning, ensilage mv. (Bek. nr. 1695 af 19. december 2006).

Lugtbelastningen fra stalde angives ved en række beregnede geneafstande og tilhørende genekriterier. Afstanden til naboer skal være længere end de beregnede geneafstande for, at genekriterierne kan overholdes.

Beregningen af geneafstandene foretages både med NY model (tager udgangspunkt i ny lugtvejledning og OML- Operationelle Multi Luftforureningsmodel) og FMK-modellen (Vejledende retningslinier for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde, FMK 2. udgave maj 2002). Den model, der beregner den længste geneafstand anvendes. Der er for hver beregningsmodel fastsat tilhørende genekriterier.

Resultater

Ved beregning af lugtgeneafstandene er til enkeltbolig og samlet bebyggelse anvendt Ny model, til byzone er anvendt FMK.

Ifølge husdyrgodkendelsesloven reduceres de model-beregne geneafstande, hvis husdyrbruget er placeret nord for de omkringboende. Omvendt forøges geneafstanden, hvis der er andre husdyrbrug over 75 DE, indenfor 300 m fra byzone og lign. eller samlet bebyggelse eller 100 m fra enkeltliggende boliger. Desuden bortscreenes de staldafsnit, som ligger længere væk end 1,2 gange geneafstanden.

Bilag 3 viser placeringen af anlægget i forhold til byzone, samlet bebyggelse og nærmeste nabo.

Der er foretaget beregninger til Rødmevej 24 (vest for ejendommen) som nærmeste nabo, Egebjergvej 29 (sydøst for ejendommen) der opfylder kravene til samlet bebyggelse, samt byzone (nordøst for ejendommen), der er en del af Stenstrup.

I beregningerne for samlet bebyggelse er der taget højde for en placering af anlægget nord for den samlede bebyggelse (300-60 grader).

Der er ingen andre husdyrbrug over 75 DE indenfor hhv. 300/100 m.

De fleste af staldafsnittede er bortscreenet, bortset fra den nye ungdyrstald, der indgår ved beregning af geneafstand til byzone.

Nedenstående tabel viser afstanden fra lugtcentrum til de nærmeste naboer, de beregnede geneafstande, og genekriterierne.

Afstande, beregnede geneafstande efter NY/FMK model, genekriterier

Områdetype	Afstand fra lugt-centrum (m)	Beregnet geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnits afstand (m)	Genekriterie Ny Model/ FMK
Byzone- eller sommerhusområde*	297	270	167	297	1 LE/m ³
Samlet bebyggelse i landzone mv.	915	185	-	-	7 OU _E /m ³
Enkeltbolig	112	85	-	-	15 OU _E /m ³

* Eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde.

** Samlet bebyggelse i landzone mv. eller område i landzone, der i en lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.

Vurdering

Svendborg Kommune vurderer, at geneafstandene er overholdt med hensyn til lugt ud fra beregningerne i husdyrgodkendelse.dk. Der stilles derfor ikke vilkår til lugtreducerende tiltag.

Fastsættelse af vilkår

Der skal etableres lugtreducerende tiltag, hvis tilsynsmyndigheden vurderer, at produktionen giver anledning til væsentlige lugtgener for de omkringboende. Inden etablering skal tiltagene accepteres af tilsynsmyndigheden.

Med henblik på vurderingen af lugtbelastningen kan tilsynsmyndigheden stille krav om lugtmåling el. lign., dog maksimalt 1 gang pr. år. Inden målinger og beregninger foretages skal de godkendes af tilsynsmyndigheden.

Støj

Støj fra husdyrbrug forekommer dels fra selve driften og dels fra transport til og fra ejendommen. Driftsstøjen inkluderer støj fra stationære støjkluder og fra den interne transport på ejendommen. I dette afsnit vurderes udelukkende driftsstøjen.

Ansøgers oplysninger

De primære støjkluder og driftsperioder er angivet i nedenstående tabel. Placeringen af de primære støjkluder fremgår af bilag 4a.

Støjkilde	Driftsperiode			
	Nudrift		Ansøgt	
	Driftstid/døgn (t)	Periode på år	Driftstid/døgn (t)	Periode på år
Gyllepumpe, fortank	30 min. i perioden 7-18	Hver anden dag	30 min. I perioden 7-18	Hver-hver anden dag året rundt
Gyllepumpe ved udkørsel af gylle	15 min/time i perioden 5-23	Marts-maj og juni - sept.	15 min/time i perioden 5 - 23	Marts-maj og juni - sept.
Kompressor, mælketank	5 - 8 og 16.30 - 18	Hver dag året rundt	5 - 8 og 16.30 - 18	Hver dag året rundt
Foderblanding	30 min. kl. 5.45 - 7	Hver dag hele året	30 min. efter kl.7	Hver dag hele året

Der er vha. støjbergningsprogrammet udført en overslagsberegning af støjbelastningen ved den nærmeste nabo, hvilket er Rødmevej 24. Der er brugt kildestyrkerne der er

foreslået i støjbergningsprogrammet (-den enkelte støj kildes belastning jf. støjbergningsprogrammets vejledning om kildestyrker), undtagen for pumpning af gylle. Idet der ikke pumpes med traktoren gående for fuld styrke når der pumpes gylle, men kun delvis fuld kraft, er der brugt værdien 93 dB i forhold til programmets 103 dB. Der er ikke foretaget korrektioner i forhold til afskærmning, m.v.

Beregningspunkt	Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)
Støjgrænser	55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)
Rødmevej 24	39 dB(A)	38 dB(A)	41 dB(A)

Ansøgers bemærkninger

Resultat af orienterende støjbergningsprogram er anført i skemaet. Orienterende støjbergningsprogram er indsendt.

Hvis den beregnede støj skal mindskes, regner ansøger med, at kompressoren kan dækkes ind, så den bliver afskærmet. Gyllepumpning ved udkørsel af gylle foregår kun ved spidsbelastning og i korte perioder ad gangen om natten, så dette burde ikke være et problem.

Kommunens vurdering

Ifølge Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984, bør støj fra landbrugsdrift ikke være større ved de omkringliggende boliger end de grænseværdier, der er vist i den efterfølgende tabel.

Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tallene i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode.

Svendborg Kommune vurderer, at der skal stilles vilkår om, at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser skal overholdes.

På baggrund af de oplyste kilder, deres placering og driftstid har ansøger foretaget overslagsberegninger af støjbelastningen ved de nærmeste naboer. Beregningerne er udført i overensstemmelse med Miljøstyrelsens gældende vejledninger for beregning og måling af støj. Kildestyrken er oplyst af Grontmij Carl Bro til henholdsvis 90 dB(A) for kompressoren til mælketanken, 103 dB(A) ved blanding af foder, og 103 dB (A) ved pumpning af gylle via traktorpumpe. Kommunen accepterer ansøgers oplysninger om at ved pumpning af gylle bruges værdien 93 dB, idet traktoren ikke kører for fuld kraft.

Det skønnes, at beregningerne er behæftet med en usikkerhed på +/- 5 dB(A). Såfremt det med rimelig sikkerhed skal kunne fastslås, at de fastsatte støjgrænser kan overholdes, skal resultatet + usikkerheden være mindre end eller lig med de fastsatte støjgrænser.

I forhold til de nævnte data, vurderer kommunen, at pumpning af gylle ved udkørsel af gylle er afskærmet via den planlagte tilbygning af ensilagesiloen, hvor siderne bliver mellem 2 og 3 m høje (samme højde som de eksisterende). Det er senere oplyst fra forhandlers side, at støjen fra kompressoren til køling af mælketanken er på 74 dB. Disse oplysninger er inddraget i beregningerne.

Dermed bliver beregningerne som vist i nedenstående skema. Støjgrænserne er tilrettet kravet om usikkerhed på 5 dB:

Beregningspunkt	Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)
Støjgrænser	55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)
Rødmevej 24	36 dB(A)	28 dB(A)	28 dB(A)
Rødmevej 24, incl. usikkerhed på 5 dB	41 dB(A)	33 dB(A)	33 dB(A)

Kravene til støjgrænser er opfyldt i alle perioderne.

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at der skal stilles et generelt vilkår om, at hvis tilsynsmyndigheden anser det for nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de fastsatte støjgrænser kan overholdes. Denne dokumentation kan dog kun kræves én gang årligt.

Dokumentationen skal foretages i form af målinger eller beregninger efter Miljøstyrelsens retningslinier.

Målinger/beregninger skal udføres af en person eller et firma, der er at finde på Miljøstyrelsens sidst reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at udføre Miljømåling - ekstern støj.

Målinger/beregninger skal udføres efter Miljøstyrelsens vejledninger om beregning og målinger af ekstern støj fra virksomheder (Vejledning nr. 5/1984 - Ekstern støj virksomheder, Vejledning nr. 6/1984 - Måling af ekstern støj fra virksomheder, Vejledning nr. 5/1993 - vejledning om beregning af ekstern støj fra virksomheder), og skal desuden være i overensstemmelse med Miljøstyrelsens bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger udført af akkrediterede laboratorier, certificerede personer m.v. Bekg. nr. 1353 af 11. december 2006.

Hvis det kan konstateres, at de fastsatte støjgrænser ikke kan overholdes, skal der senest 2 mdr. efter at resultatet foreligger sendes en redegørelse for, hvordan støjen kan reduceres, så de fastsatte støjgrænser kan overholdes.

Redegørelsen skal indeholde en tidsplan for gennemførelse af eventuelle støjdæmpende foranstaltninger, og et økonomisk overslag over de foreslåede ændringer.

Fastsættelse af vilkår

Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser skal overholdes:

Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

Hvis tilsynsmyndigheden anser det for nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de fastsatte støjgrænser kan overholdes. Denne dokumentation kan dog kun kræves én gang årligt.

Dokumentationen skal foretages i form af målinger eller beregninger efter Miljøstyrelsens retningslinier.

Målingerne/beregningerne skal udføres af en person eller et firma, der er at finde på Miljøstyrelsens sidst reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at udføre Miljømåling – ekstern støj.

Målinger/beregninger skal udføres efter Miljøstyrelsens vejledninger om beregning og målinger af ekstern støj fra virksomheder (Vejledning nr. 5/1984 – Ekstern støj virksomheder, Vejledning nr. 6/1984 – Måling af ekstern støj fra virksomheder, Vejledning nr. 5/1993 – vejledning om beregning af ekstern støj fra virksomheder), og skal desuden være i overensstemmelse med Miljøstyrelsens bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger udført af akkrediterede laboratorier, certificerede personer m.v. Bekg. nr. 900 af 17. August 2011.

Hvis det kan konstateres, at de fastsatte støjgrænser ikke kan overholdes, skal der senest 2 mdr. efter at resultatet foreligger sendes en redegørelse for, hvordan støjen kan reduceres, så de fastsatte støjgrænser kan overholdes.

Redegørelsen skal indeholde en tidsplan for gennemførelse af eventuelle støjdæmpende foranstaltninger, og et økonomisk overslag over de foreslåede ændringer.

Transport

De miljømæssige gener forbundet med transport vil primært være støj, lugt, støv og trafikikkerhed. Lugtgener vil oftest kun forekomme ved gyllekørsel. Derudover kan der opstå gener som følge af spild på veje, langsomtkørende trafik, tung trafik i landsbyer og lign. – faktorer som kan påvirke trafikikkerheden for borgerne i området. Støvgener vil oftest kun være et problem ved kørsel på grus- og markveje, og hvis naboerne ligger tæt ved kørselsvejen. Støjgener vil sandsynligvis opleves som værende mest generende i aften- og i de tidlige morgentimer.

Ansøgers oplysninger
Omtrentlige antal læs:

Transporttype	Nudrift		Ansøgt		
	Antal transporter pr. år	Tidspunkt på døgn	Antal transporter pr. år	Tidspunkt pr. døgn	Periode på år
Gylleudbringning (NU: 10 m ³ pr. læs, EFTER: 25 m ³ (til græs) og 15 m ³)	600 læs	5 - 23	250 (v. 25 m ³ /læs) 310 (v. 20 m ³ /læs)	5 - 23	Marts - maj og juni - sept.
Gylle til opbevaring i beholder på Trollekrogvej og Rårudvej (v. 15 m ³ vogn)	-	-	60	7 - 18	Hovedsagelig vinter
Overfladevand og evt. ensilagesaft	-	-	210	7 - 18	Hele året
Majs	110	7 - 23	170	7 - 23	Sept.(okt.
Græs	50	10 - 20	70	10 - 20	4 - 6 gange, maj - sept.
Lucerne, wrap	15	10 - 20	17	10 - 20	3 gange, maj - sept.
Kvier til hotel	52	7 - 18	-	-	Hele året
Mælkebil	183	Pt. kl. 22	183	Pt. kl. 22	Hele året
Indkøbt foder	18	6 - 18	18	6 - 18	Hele året
Soya og rapskager	24	7 - 16	12	7 - 16	Hele året
Døde dyr	100	7 - 18	100	7 - 18	Hele året
Slagtekøer	25	7 - 16	25	7 - 16	Hele året
Halm	11	7 - 18	12	7 - 18	Hele året
Total	1188		1127-1187		

Hertil kommer diverse service-besøg.

Det samlede antal transporter forbliver på omtrent samme niveau som i nudrift. Forklaringen herpå er:

Gylle: Der anvendes en lille vogn i dag. Efter udvidelsen ventes det, at der vil blive anvendt lidt større vogne. Den ene modtager af gylle vil hente gyllen i løbet af vinteren.

Hjemmeavlet grovfoder: Der forventes en mindre stigning i antal læs.

Kørsel med kvier til hotel: Ophører

Indkøbt foder: Antal læs er konstant for kraftfoder, mens soya og raps halveres, idet der kan aftages større mængder.

De mest benyttede transportveje bliver: Rødmevej, Egebjergvej og Trollekrogvej (bilag 9). Desuden køres der til gylleaftalearealer. Til Klaus Christensens arealer køres der gennem Stenstrup og Kirkeby. Til Skjoldemoses arealer køres der gennem Stenstrup. Der er vist en alternativ rute på bilag 9, hvor der undgås at køre gennem Stenstrup. I nudriften går transport af kvier gennem Stenstrup Syd og Kirkeby. Dette ophører.

Der er én indkørsel til ejendommens stalde. I forbindelse med byggeriet af den nye stald ønskes endnu en udkørsel fra ejendommen (se bilag 4a). Hovedårsagen er, at mælkebilen ofte bakker ud på Rødmevej for at få vendt, når der afhentes mælk. Det er uhensigtsmæssigt for andre trafikanter, og kan skabe farlige situationer.

Kommunens vurdering

Som ansøger angiver, sker der ikke en ændring i antallet af transporter. Det sker fordi antallet af transporter til kviehotel falder væk idet kvierne tages hjem på bedriften, og der bruges større vogne til transporter. Disse to faktorer opvejer det ekstra antal transporter der skal til m.h.t. større mængder foder og gødning, der skal ind/ud fra bedriften, idet besætningen udvides med 62% i DE.

Bedriftens egne dyrkningsarealer kan nås uden at køre gennem byzone. Med hensyn til aftalearealerne køres der gennem byzone/samlet bebyggelse. Der køres gennem Stenstrup, Kirkeby og Hundstrup.

Kommunen vurderer, at der ikke findes relevante alternative transportveje til og fra ejendommen i forhold til dem ansøger har angivet på bilag 9.

Samlet set vurderer kommunen, for at mindske generne for de omkringboende, at gyllekørsler gennem Stenstrup, Kirkeby og Hundstrup skal begrænses til hverdage.

Ansøger har mulighed for at indgå (andre) aftaler om modtagelse af gylle fra produktionen på Rødmevej 23. Det vil sige, aftalearealerne kan udskiftes og dermed ændres de anvendte transportruter. Det er imidlertid Svendborg Kommunes vurdering, at eventuelle krav til eksempelvis gylletransporter kun kan fastsættes i godkendelser efter husdyrgodkendelseslovens §11 eller §12. For at sikre eventuelle nye boliger mod gener fra gylletransporter fra Rødmevej 23, vurderer Svendborg Kommune, at der skal stilles vilkår om, at der i weekender og på helligdage kun må anvendes transportveje uden om landsbymæssig bebyggelse. En landsby defineres her, som værende et område indenfor byskilte, der medfører 50 km's fartgrænse. Kravet gælder dog ikke, når der er tale om større fordelingsveje.

Ansøger søger om at etablere en ekstra overkørsel til ejendommen, nord for den eksisterende ifølge bilag 4a. Ifølge Svendborg Kommunes vejmyndighed gives der lov til at etablere en ekstra overkørsel placeret som markeret på bilag 4a. Der stilles følgende krav til indkørslen:

1. Overkørslen må maksimalt have en bredde på 7 m.
2. Udgifter til overkørsel afholdes af ansøger.

Fastsættelse af vilkår

Der må ikke ske transport af gylle gennem Stenstrup, Kirkeby og Hundstrup i weekender og på helligdage.

Ved udskiftning af aftalearealer må der i weekender og på helligdage ikke transporteres gylle ad veje gennem landsbymæssig bebyggelse (byskilte), dog er større fordelingsveje undtaget.

Støv

Ansøgers oplysninger

Der vurderes ikke at være støvgener.

Kommunens vurdering

Der vil kunne forekomme støvgener i forbindelse med intern/ekstern transport samt håndtering af foder og korn.

Kommunen vurderer, at eventuel støv fra transporter vil være minimalt for naboer, Der er 80 m fra Rødmevej 24 til udkørslen fra ejendommen, og der kan eventuelt forekomme støvgener en sommerdag. Foderladen til opbevaring af kraftfoder og korn ligger på den modsatte side af ejendommen i forhold til naboer. Håndtering og blanding af foder vil blive foretaget på den østlige side af ejendommen, og altså væk fra naboer. Kommunen vurderer, at der ikke vil være støvgener fra foder håndtering.

Der stilles derfor kun generelle vilkår omkring støvgener.

Fastsættelse af vilkår:

Udenfor ejendommens areal må der ikke være støvgener, der er væsentlige efter tilsynsmyndigheden vurdering.

Hvis der opstår væsentlige støvgener skal der foretages støvdæmpende tiltag f.eks. vanding af transportveje, eller ændret drift ved indblæsning af korn og foder. Inden etablering skal tiltag accepteres af tilsynsmyndigheden.

Lys

Ansøgers oplysninger

Staldene vil være oplyst indendørs, når der arbejdes i staldene ved malkning og fodring. Udenfor disse perioder vil der være et svagt vågelys, når det er mørkt. Bygningsmassen vil skærme lyset fra nærmeste nabo. Det vurderes ikke at ville give gener.

Der etableres dagslysstyring på belysning i staldene med lux-sensor. Udendørs belysning tændes ved behov. Der vurderes ikke at være generende lys.

Kommunens vurdering

Der er placeret 2 lysstofrør ved tankrummet i den vestlige ende af kostalden. Lysstofrørerne er ifølge ansøger sjældent i brug. Lysstofrørerne er vendt mod naboen på Rødmevej 24. Der er et eksisterende hegn ved Rødmevej 24, der skærmer for eventuelt lys. Kommunen vurderer at naboer ikke vil blive generet af lys fra ejendommen.

Der stilles derfor kun generelle vilkår omkring lysgener.

Fastsættelse af vilkår:

Udenfor ejendommens areal må der ikke være lysgener, der er væsentlige efter tilsynsmyndigheden vurdering.

Hvis der opstår væsentlige lysgener skal der foretages lysregulerende tiltag. Inden etablering skal tiltag accepteres af tilsynsmyndigheden.

Skadedyr

Ansøgers oplysninger

Renholdelse omkring bygningerne forhindrer skadedyrsproblemer. Ved behov for rottebekæmpelse står kommunen for skadedyrsbekæmpelse.

I dybstrøelsen anvendes Neporex mod fluer

Kommunens vurdering

Produktionen må ikke give anledning til gener fra skadedyr for naboerne.

Ansøger har pligt til jf. Miljøministeriets rottebestemmelser, at sikre og renholde sin ejendomme, så rotters levemuligheder på ejendommene begrænses mest muligt.

Ifølge miljøstyrelsen kræver forebyggelse af flueplage først og fremmest en god gødningshåndtering og en generel god staldhygiejne med fjernelse af gødnings- og foderrester. Det bør være det primære for at undgå masseforekomst af fluer i staldene, mens forskellige former for aktiv bekæmpelse kan bruges som et supplement, hvor det kan være vanskeligt at forebygge. Kalvebokse giver ofte en stor produktion af fluer, hvis gødningen ligger mere end en uge.

Institut for Plantebeskyttelse og Skadedyr ved Århus Universitet har udarbejdet retningslinjer for fluebekæmpelse på gårde med husdyr. De indeholder beskrivelse af forebyggelse og bekæmpelse af fluer. Kommunen stiller vilkår om, at bekæmpelse skal ske i overensstemmelse med retningslinjerne.

Fastsættelse af vilkår:

Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de nyeste retningslinier fra Institut for Plantebeskyttelse og Skadedyr (Skadedyrlaboratoriet)

Hvor foder opbevares og håndteres skal der renholdes og vedligeholdes, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr.

Spildevand

Ansøgers oplysninger

Spildevand	Ansøgt produktion Skønnet mængde m ³ /år	Opsamling/ udledes til
Vaskevand (mælkerumsvand, vand fra vask af produkter fra husdyrhold, foderrekvisitter o.l.)	550	Lille gyllebeholder
Tagvand og vand fra befæstede arealer	3.850 (anslået, tag)	Dræn
	1.500 (befæstede arealer)	Lille gyllebeholder
	65 (møddingsplads)	Gyllebeholder
Sanitært spildevand fra stalde (fra arbejdsbygninger – toilet)	100	Kloak
Evt. andet	-	-
Total	6.065	

Vaskevand og vand fra befæstede arealer opsamles i separat gyllebeholder. Dette vil blive kørt ud løbende, når forholdene er til det. Møddingssaft opsamles i gyllebeholder.

Marksprøjten fyldes på vaske-fyldepladsen øst for den lille gyllebeholder. Den er placeret >>50 m fra almen vandforsyning til drikkevandsformål, > 25 m fra egen brønd og rense- og samlebrønde på drænsystemet og > 50 m fra overfladevand (se bilag 1 og 4). Afstandskravene er således overholdt.

Alternativt vil det befæstede areal nord for den store gyllebeholder blive brugt som vaske-fyldeplads, men denne opfylder også kravene.

Kommunens vurdering

Svendborg Kommune vurderer, at opbevaringen og afledningen af spildevandet sker i overensstemmelse med husdyrgødningsbekendtgørelsen og sikrer, at der ikke sker forurening af jord, overfladevand mv. og der stilles derfor ikke særlige vilkår hertil.

Svendborg kommune vurderer at afledning af regnvand til dræn til Hørup Å er i orden.

Vask af maskiner på møddingspladsen lever også op til nedenstående vilkår.

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at for at beskytte mod forurening af jord, skal der stilles en række vilkår:

Fastsættelse af vilkår:

Al vask af maskiner og redskaber skal foregå på en plads med et for spildevandet vanskeligt gennemtrængeligt underlag, og med afledning af spildevandet til en opsamlingsbeholder.

Vaskepladsen skal mindst én gang årligt kontrolleres for tæthed. Eventuelle utætheder skal straks repareres.

Kontrol og eventuelle reparationer skal føres i journal. Journalen skal som minimum indeholde oplysninger for de seneste 5 år, og skal desuden kunne fremvises ved tilsyn.

Affald

Ansøgers oplysninger

Ansøger har oplyst følgende affaldstyper, mængder, opbevaringssted, samt hvortil affaldet bortskaffes.

Ikke farligt affald

Art	Mængder (kg)		Placering indtil bortskaffelse	Bortskaffes til
	Nudrift	Ansøgt		
Jern	300	300	Ved maskinhus	Jernhandler
Papir, pap, plast, træ, alt brændbart, Kemikaliedunke	-	-	Container, 1000 l	Forbrænding

Farligt affald

Art	Mængder		Placering indtil bortskaffelse	Bortskaffes til
	Nudrift	Ansøgt		
Spildolie	250 l hvertandet år	250 l hvertandet år	Værksted	Dansk Oliegenbrug
Kemikalieaffald	Bruges op			
Maling o.l.	10 l/år (?)	10 l/år (?)	Værksted	Genbrugsplads
Batterier				Genbrugsplads
Lysstofrør	5 stk./år	5 stk./år	Værksted	Genbrugsplads

Brugte kanyler opbevares i kanyledåse. Såvel denne som evt. medicinrester opbevares i medicinskab i teknikrummet, indtil det afleveres til dyrlægen.

Døde dyr

Døde dyr opbevares ved gyllebeholderen, overdækkede. De er ikke synlige udenfor ejendommen. De afhentes hurtigst muligt af DAKA. Der afhentes døde dyr ca. 1 gang/uge.

Kommunens vurdering

Farligt affald, der indeholder olie skal følge samme vilkår, som for opbevaring og håndtering af olieprodukter.

Medicinrester, kanyler mm. skal opbevares og bortskaffes som klinisk risikoaffald.

Kommunen gør opmærksom på, at erhvervsvirksomheder må aflevere op til 200 kg farligt affald (dog ikke klinisk risikoaffald) på genbrugsstationerne om året, hvis de kommer i en vogn på under 3.500 kg. Der udleveres kvittering på det afleverede farlige affald og virksomheden kan derved dokumentere, at affaldet er afskaffet korrekt.

Kommunen vurderer, at affald skal opbevares og afskaffes efter kommunens regulativer, samt at genanvendeligt affald skal genanvendes.

I forhold til opbevaring og afhentning af døde dyr henvises der til Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender og Bek. nr. 439 af 11. maj 2007 om opbevaring af døde dyr samt den tilhørende vejledning (Vejledning nr. 9824 af 23. august 2007 til bek. om opbevaring

af døde dyr). Udgangspunktet er, at opbevaring og afhentning af døde dyr skal ske på en sådan måde, at en eventuel smitterisiko til dyr og mennesker undgås, at lugtgener mindskes mest muligt, og at placeringen vælges ud fra et æstetisk hensyn og sådan at der ikke opstår uhygiejniske forhold.

Det er kommunens vurdering, at der skal stilles vilkår om, at affald aldrig må spredes på ejendommen eller opbevares, så der kan ske forurening af jord, grundvand eller overfladevand.

Det er dog også kommunen vurderer, at ansøger med den nuværende praksis lever op til dette vilkår. Det vil sige affaldet opbevares og afskaffes i overensstemmelse med gældende lovgivning og under hensyntagen til omgivelserne.

Fastsættelse af vilkår:

Både ikke farligt og farligt affald skal opbevares sådan, der ikke er risiko for spredning af affaldsfraktionerne på ejendommen og sådan, at der ikke kan ske forurening af jord, grundvand eller overfladevand.

Forurening og gener fra husdyrbrugets arealer

På baggrund af ansøgningen og en vurdering af nitratklasser, fosforklasser, naturarealer m.v. er der her foretaget en vurdering af, om der er risiko for udvaskning af næringsstoffer fra udbringningsarealerne, der kan påvirke overfladevand og grundvand væsentligt samt om driften af arealerne kan påvirke beskyttede naturtyper væsentligt.

Drift af husdyrbrugets arealer

Nedenstående tabel angiver ansøgers oplysninger om landbrugsjord til rådighed som udspretningsareal for ejendommen:

Udbringningsareal	Ansøgt produktion, ha
Ejet	84,68
Forpagtet	48,68
Aftale	461,06
I alt	594,96

Der er indgået forpagtningsaftaler og gylleaftaler med følgende lodsejere:

Forpagtning	Claus Ove Larsen, Rødmevej 25, 5771 Stenstrup	30,38 ha
Forpagtning	Bent Møller, Alpevej 25, 5771 Stenstrup	8,0 ha
Forpagtning	Kim Jørgensen, Nørregårdsvej 23, 5771 Stenstrup	10,3ha
Aftale	Klaus Christensen, Rårudvej 2, 5771 Stenstrup	44 ha
Aftale	Skjoldemose Gods, Rødmevej 45, 5771 Stenstrup	417 ha

På bilag 9, fremgår det, hvilke arealer der skal anvendes til udspretning af husdyrgødning. Det fremgår desuden, hvilke arealer der er ejet/forpagtet, og hvilke der er aftalearealer.

Kommunen vurderer, at afsætning af husdyrgødning til tredjemandsarealerne (aftalearealerne) eventuelt vil kunne påvirke miljøet væsentligt og kræver derfor, at aftalearealerne godkendes særskilt jf. § 16 i husdyrgodkendelsesloven. Det er derfor alene ejede og forpagtede arealer, som indgår i denne godkendelse. Aftalearealerne godkendes i umiddelbar forlængelse af denne godkendelse.

Der tildeles arealerne følgende typer og mængder af husdyrgødning:

Gødningstype	Kg N		Kg P		DE	
	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt
Dybstrøelse	1.993	6.200	350	1.059	20	65
Kvæggylle	22.750	32.037	3.957	5.743	245	369
Afsat kvæggylle	-2.970	-18.047	-517	-3.235	-32	-208
I alt til rådighed nudrift	21.773		3.790		233	
I alt til rådighed - ansøgt (kvæggylle)		20.189		3.566		227

Der udbringes i alt på ejede og forpagtede arealer 1,69 DE/ha, hvilket overholder gældende harmonikrav på 1,7 DE/ha.

Da det er de ansøgte næringsstofmængder, som ligger til grund for beregningerne vurderer kommunen, at der skal stilles vilkår om, at den tilførte husdyrgødning ikke indeholder mere N og P end det ansøgte. Dokumentationen vil skulle fremlægges i forbindelse med tilsyn. Der skal anvendes normtal svarende til dem der var gældende på ansøgningstidspunktet. Ansøger kan således vælge kun at få foretaget omregningen fra seneste gødningsregnskab i forbindelse med tilsyn, men kan også få foretaget omregningen som standard, når der bestilles gødningsregnskab en gang årligt.

Dybstrøelse har en lavere kvælstofudnyttelse end gylle, og gylle kan derfor ikke uden dokumentation for N-udvaskningen erstattes med dybstrøelse. Der imod kan dybstrøelse erstattes med gylle uden negative konsekvenser for miljøet. Vilkår er derfor formuleret, så der er en begrænsning på, hvor stor en andel dybstrøelse, der må udbringes på arealerne.

Fastsættelse af vilkår:

Der må maksimalt udbringes husdyrgødning på bedriftens arealer svarende til 1,69 DE/ha per planår (1/8-31/7), og således, at der på bedriftens arealer ikke udbringes mere end i alt 20.190 kg N (beregnet med 2005/06 normtal) og 3.570 kg P (beregnet med 2008/09 normtal). Der må derudover ikke tilføres bedriftens arealer anden organisk gødning som f.eks. affald.

Af den samlede mængde husdyrgødning må dybstrøelse per planår (1/8-31/7) maksimalt udgøre 65 DE svarende til i alt 6.200 kg N (beregnet med 2005/2006 norm) og 1.060 kg P (beregnet med 2008/2009 norm).

Dokumentationen for den udbragte mængde N og P fra husdyrgødning vil skulle fremlægges i forbindelse med tilsyn.

Der skal til hver en tid kunne forevises skriftlig dokumentation for gældende forpagtningsaftaler af minimum et års varighed.

Der skal til hver en tid kunne forevises skriftlig dokumentation for gældende aftalearealer af minimum et års varighed.

Sædskifte

På alle marker anvendes et sædskifte svarende til referencesædskiftet i ansøgningssystemet. Sædskiftet svarer til kvægsædskifte K6 i Miljøministeriets notat om standardsædskifter og referencesædskifter af 27.06.2007. Det vil sige sædskiftet indeholder 40 % kløvergræs eller græs og har et udvaskningsindeks på 92. På mark 19-0 er der vedvarende græs. Sædskiftet svarer til kvægsædskifte K12 i Miljøministeriets notat om standardsædskifter og referencesædskifter af 27.06.2007. Det vil sige sædskiftet indeholder 70 % vedvarende græs og har et udvaskningsindeks på 80. Da der ikke er anvendt sædskifte som virkemiddel på disse marker stilles der ikke vilkår om det.

Påvirkning af naturområder

I det efterfølgende vurderes det om der skal stilles særlige vilkår til udbringningen af husdyrgødning på arealer i nærheden af naturområder. Vurderingen tager bl.a. udgangspunkt i naturområdets målsætning, områdets tålegrænse og afstand fra udbringningsarealerne.

Ifølge gældende lovgivning skal udbringning af flydende husdyrgødning på sort jord eller græsmarker foregå ved nedfældning.

Vurdering

I det efterfølgende vurderes det, om der skal stilles særlige vilkår til udbringningen af husdyrgødning på arealer i nærheden af naturområder. Vurderingen er baseret på natur indenfor 100 m af udbringningsarealerne jf. "Miljøstyrelsens vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug", med særlig fokus på tætliggende Natura 2000 områder. Vurderingen tager bla. udgangspunkt i naturområdernes målsætning, tålegrænse og afstand fra udbringningsarealerne. Udbringningsarealerne og omkringliggende naturarealer er vist på bilag 12.

Som tidligere beskrevet ligger der et § 7-naturområde i området. Det drejer sig om Rødme Svinehaver. Ingen af udbringningsarealerne ligger indenfor 100 m af Overdrevsområdet Rødme Svinehaver. Rødme Svinehaver indgår i, og er udpegningsgrundlag for Natura 2000 område nr. 241. Mark 16-0, 17-0, 18-0 og 19-0 grænser op til dette Natura 2000 område. De ligger i bufferzone 2 i forhold til §7 overdrevet Rødme Svinehaver. Mark nr. 12-0 ligger delvis i buffezone 1 og delvis i bufferzone 2 i forhold til Rødme Svinehaver, men med større afstand end 100 m, og skulle derfor ikke påvirke området med ammoniak ifølge "Miljøstyrelsens vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug".

Mark nr. 16-0 og 17-0 grænser op til en B-målsat mose (naturområder af national eller regional betydning ifølge Kommuneplanen for 2009-21 for Svendborg Kommune) der ligger indenfor Natura 2000 område nr. 241. Tålegrænsen for mosen er 15-20 kg N/ha/år. Der er en general baggrundsbelastning for området på 13,7 kg N/ha/år. Det vil sige at tålegrænsen ikke er overskredet med baggrundsbelastningen, og der stilles derfor ikke vilkår til udbringningen.

Mark 17-0 grænser næsten op til en D-målsat eng (naturområder af regional eller lokal betydning ifølge Kommuneplanen for 2009-21 for Svendborg Kommune). Tålegrænsen for mosen er 15-20 kg N/ha/år. Der er en general baggrundsbelastning for området på 13,7 kg N/ha/år. Det vil sige at tålegrænsen ikke er overskredet med baggrundsbelastningen, og der stilles derfor ikke vilkår til udbringningen.

Der er ingen af udbringningsarealerne der er defineret som § 3 eller § 7 naturområder.

Der er ingen stævningskove i tilknytning til udbringningsarealerne.

Det er i miljøstyrelsens ansøgningssystem ikke muligt at beregne ammoniakdepositionen til naturarealer i forbindelse med udbringning af husdyrgødning.

Kommunens vurdering er, at der i den konkrete sag ikke vil ske en væsentlig påvirkning af de nævnte arealer med ammoniak, idet:

1. Ifølge miljøstyrelsens vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug, er virkningen ved at gyllen skal være nedbragt inden 6 timer (hvilket er et lovkrav ifølge husdyrgødningsbekendtgørelsen) af væsentlig betydning med hensyn til at nedbringe påvirkningen med ammoniak. Ifølge vejledningen, vil bidraget ligge langt under 1 kg N/ha/år - selv i en afstand af 10 m fra udbringningsarealet.
2. Baggrundsbelastningen overskrider ikke naturarealernes tålegrænse.

Kommunen vurderer, at den ansøgte drift på arealerne ikke vil give en negativ påvirkning af de arter og naturtyper, der udgør udpegningsgrundlaget for det internationale naturbeskyttelsesområde.

Med baggrund i en baggrundsbelastning på 13,7 kg N/ha/år, er de enkelte naturområder vurderet ikke at blive påvirket væsentligt med ammoniak og der stilles derfor ikke vilkår om randzoner.

Påvirkning af søer og vandløb

I det efterfølgende vurderes det om der skal stilles særlige vilkår til udbringningen af husdyrgødning på arealer i nærheden af søer og vandløb. Vurderingen tager bl.a. udgangspunkt i udbringningsarealernes hældning ind mod søer og vandløb.

Der findes ingen vandhuller eller søer indenfor eller op til udbringningsarealerne.

Der er beskyttede vandløb der løber langs med markerne 1-0, 3-0, 9-0, 16-0 og 17-0 . Der ingen meget skrånende eller meget skrånende områder (>6 grader) ned til disse, og der stilles derfor ingen vilkår hertil.

Samlet set vurderer kommunen derfor, at der ikke er risiko for afstrømning til søer og vandløb.

Kvælstof og fosfor til fjord og hav

Alle udbringningsarealer ligger i oplandet til Nakkebølle Fjord der afvander til Det Sydfynske Øhav.

Bilag 10 viser udspretningsarealerne på oplandsniveau.

Nakkebølle Fjord

Nakkebølle Fjord er en lavvandet og tragtformet fjord. Fjorden er delvis beskyttet af Svelmø, som afgrænser vandområdet mod vest. Den inderste del af Nakkebølle Fjord er meget lavvandet, kun i den yderste del af fjorden når vanddybderne op på 10 m. Fra bunden af fjorden går der en lang rende på 5-14 meters dybde ud til det mere åbne Sydfynske Øhav. Hundstrup Å, der afvander et stort område, løber ud i Nakkebølle Fjord. Fjorden har et relativt stort afstrømningsopland på 102,7 km² og et stort forhold mellem oplands- og vandfladeareal.

Kystvandene i Hovedoplandet Det Sydfynske Øhav omfatter bl.a. Nakkebølle Fjord, der dermed er et delopland til Det Sydfynske Øhav.

Det Sydfynske Øhav

Kystvandene omfatter farvandet mellem Fyn, Ærø og Langeland, herunder Langelandsund og Marstal Bugt, og består af mange store lavvandede og 2 dybe bassiner, Ringsgårdsbassinet og Ærøbassinet, der er indbyrdes forbundne. Hertil kommer en række fjorde, bugte og nor, hvor de største er Lunkebugten ved Tåsinge, Fåborg Fjord, Kløven ved Ærø og Lindelse Nor ved Langeland. De mindre fjorde, bugter og nor er Nakkebølle Fjord, Skårupøre Sund, Thurø Bund, Kølle Nor, Vejlen på Tåsinge, Salme Nor, Tryggelev Nor og Dyreborg Nor. De åbne kystvande omkring Fyn ligger centralt i overgangen mellem det salte Skagerrak og den ferske Østersø. I de ca. 40 m dybe bassiner er vandmasserne derfor lagdelte med et relativt ferskt overfladelag og et salt bundlag. Denne lagdeling øger risikoen for iltsvind.

Ifølge "Vandplan – Hovedvandopland 1.15 Det Sydfynske Øhav" udgør kvælstoftilførslen fra landbruget 72% af oplandets samlede vandbårne tilførsel til overfladevande (2005-2009). For fosfor er det angivet, at det samlede bidrag fra det åbne land udgør 80 %, da der er usikkerhed omkring kildeopsplitningen mellem landbrug og spredt bebyggelse. Vandplanens tilstandsvurdering for kystvandene i Hovedvandopland Det Sydfynske Øhav viser, at den nuværende samt den fremskrevne tilstand i samtlige områder er moderat

eller dårlig. Ingen af de marine vandområder i hovedvandoplandet forventes dermed at nå miljømålet om god tilstand i 2015 uden, at der iværksættes supplerende tiltag til at reducere særligt kvælstof- og fosfortilførslen. Der er især behov for en indsats, der reducerer næringsstofftilførslerne fra landbrugsdriften.

Internationale beskyttelsesområder

Den centrale del af Det sydfynske Øhav er udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde (Ramsarområde, EF-habitatområde og EF-fuglebeskyttelsesområde). Udpegningen betyder, at Danmark er forpligtet til at sikre og genoprette en gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, områderne er udpeget for. For Ramsarområdet er målsætningen endvidere, at beskyttelsen skal fremmes.

Udpegningsgrundlaget for EF-habitatområdet Det Sydfynske Øhav er stor vandsalamander, klokkefrø, skæv vindelsnegl, sumpvindelsnegl, sandbanker, vadeblader, kystlaguner og søer, større lavvande bugter og vige, rev, enårig vegetation på stenede strandvolde, flerårig vegetation på stenede strande, kystklinter/-klipper, enårige strandplanter der koloniserer mudder og sand, strandenge, forstrand og begyndende klitdannelser, hvide klitter og vandremiler, grågrønne klitter, kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger, næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store aks, vandløb, tørre kalksandsoverdrev, kalkoverdrev, sure overdrev, urtebræmmer eller skyggende skovbryn, avneknippemoser, kildevæld med kalkholdigt vand, rigkær, bøgeskove på muldbund, ege-blandskov samt elle- og askeskov ved vandløb, søer og væld.

Udpegningsgrundlaget for EF-fuglebeskyttelsesområde nr 71 er rørdrum, rørhøg, havterne, splitterne, dværgerterne, fjordterne, engsnarre, mosehornugle, klyde, brushane, alm. ryle, plettet rørvagtel, knopsvane, sangsvane, mørkbuget knortegås, trolldand, bjergand, ederfugl, hvinand, toppet skallesluger og blishøne.

Vurdering af påvirkning af habitatområde

Det følger af habitatbekendtgørelsen, at før der kan træffes afgørelse, skal der foretages en vurdering af om et projekt (- defineret her som den samlede husdyrproduktion) i sig selv eller i forbindelse med andre planer eller projekter kan påvirke et Natura 2000 område væsentligt. Det er væsentligt at påpege, at husdyrlovens definition af væsentlighed - svarende til lovens afskæringskriterier - ikke nødvendigvis er tilstrækkeligt til at sikre, at et habitatområde ikke påvirkes væsentligt. Det skal i vurderingen uden tvivl kunne fastslås, at der ikke er risiko for en væsentlig påvirkning.

Væsentlighedsvurdering af næringsstoffudvaskning til habitatområde

Miljøstyrelsen har med "Vejledende notat om afskæringskriterier for udvaskning af nitrat til overfladevande ved vurdering af ansøgninger efter husdyrgodkendelsesloven" fra 24. juni 2010 samt "Supplement til den digitale husdyrvejledning om kommunernes opgørelse af dyretryk" fra 14. marts 2011 redegjort for, hvordan kommunerne skal foretage ovennævnte vurdering af påvirkningen af habitatområder.

Det fremgår af vandplanerne, at næringsstoffudvaskningen fra oplandet har væsentlig betydning for tilstanden i Det Sydfynske Øhav. Ifølge Miljøstyrelsen betragtes Nakkebølle Fjord som opland til områder udenfor Natura 2000 områder, og området er ikke omfattet af nitratklasser, dog undtaget 2 små områder med nitratklasse I. Det er Svendborg Kommunes vurdering, at det ikke kan udelukkes - pga. den relative korte afstand - at udbringningsarealerne afvander indirekte til habitatområdet "Det Sydfynske Øhav" og at det ikke kan udelukkes, at habitatområdet påvirkes af næringsstoffafstrømningen. Med baggrund i denne vurdering foretages, der en egentlig habitatvurdering med udgangspunkt i vejledningens principper. Samtidig fastlægges der restriktioner for oplandet, der svarer til husdyrgodkendelseslovens niveau for meget kvælstofsårbare Natura 2000-områder, samt Natura 2000-områder, som er overbelastet med fosfor.

Oplandenes nitratklasser defineres ud fra jordens reduktionspotentiale og i henhold til husdyrgodkendelseslovens krav for hhv. meget kvælstofsårbare områder og mindre kvælstofsårbare områder.

Vurdering af påvirkning af habitatområde

Det følger af habitatbekendtgørelsen, at før der kan træffes afgørelse, skal der foretages en vurdering af om et projekt (- defineret her som den samlede husdyrproduktion) i sig selv eller i forbindelse med andre planer eller projekter kan påvirke et Natura 2000 område væsentligt. Det er væsentligt at påpege, at husdyrlovens definition af væsentlighed - svarende til lovens afskæringskriterier - ikke nødvendigvis er tilstrækkeligt til at sikre, at et habitatområde ikke påvirkes væsentligt. Det skal i vurderingen uden tvivl kunne fastslås, at der ikke er risiko for en væsentlig påvirkning.

Vurdering af projektet i kumulation med andre planer og projekter

Ifølge Miljøstyrelsens dyretrykshort er antallet af dyreenheder (DE) i oplandet til Nakkebølle Fjord, hvor projektet skal gennemføres steget fra 2007 til 2011. Etableringer og udvidelser af husdyrbrug i oplandet er således ikke blevet modsvaret af nedlæggelser af andre husdyrbrug.

Svendborg Kommune er ikke bekendt med ophør eller reduktion af andre projekter/kilder, der kan give anledning til en reduceret nitratudvaskning fra oplandet, og der er derfor ikke sket en tilsvarende regulering/reduktion i antallet af dyreenheder i oplandet.

Dermed vurderer kommunen, at det ikke kan udelukkes, at det ansøgte i kumulation med andre projekter i oplandet til Nakkebølle Fjord vil medføre en væsentlig påvirkning af habitatområdet Det Sydfynske Øhav.

For at kunne godkende det ansøgte projekt skal der ske en reduktion i nitratudvaskningen således, at den samlede nitratudvaskning fra bedriftens harmoniarealer svarer til et planteavlsbrug.

Ansøger har tilpasset projektet således, at nitratudvaskningen maksimalt svarer til et planteavlsbrug. Tilpasningen er foretaget med enten 6 % reduceret N-norm eller 10,5 % ekstra efterafgrøder. Der stilles vilkår til dette.

Det vurderes samlet, at det ansøgte ikke i kumulation med andre projekter i oplandet vil medføre en væsentlig påvirkning af Nakkebølle Fjord med de foreslåede tiltag.

Fastsættelse af vilkår:

Der skal på bedriftens 134 ha ejede og forpagtede arealer etableres et sædskifte med ét af to alternativer, ved et dyretryk på mere end 0,85 DE/ha:

- 10,5 % ekstra efterafgrøder ud over det til enhver tid gældende, generelle krav om efterafgrøder, uanset om det generelle krav opfyldes vha. andre virkemidler i henhold til NaturErhvervstyrelsens regler eller overføres til andre år. De samme, generelle regler, som gælder for de lovpligtige efterafgrøder, skal også følges for disse ekstra efterafgrøder. Efterafgrøderne eller andre generelle miljøkrav må dog ikke overføres til andre bedrifter.*
- 6 % reduktion af kvælstofnormen i forhold til NaturErhvervstyrelsens norm.*

Der skal foreligge dokumentation for andelen af efterafgrøder i sædskiftet, eller den anvendte reduktion i NaturErhvervstyrelsens kvælstofnorm. Dokumentationen kan være i form af markplaner og gødningsplaner. Der skal anvendes normtal (for DE) svarende til dem der var gældende på godkendelsestidspunktet. Dokumentationen vil skulle fremlægges i forbindelse med tilsyn.

Vurdering af projektet i sig selv

Nitrat

Med udgangspunkt i det ansøgte projekt foretages der en vurdering af nitratudvaskningen fra den husdyrgødning, der bliver udbragt på arealerne i oplandet til Nakkebølle Fjord. Udvasningen skal efterfølgende vurderes i forhold til den samlede udvaskning fra oplandet og afskæringskriteriet for væsentlighed på 1 eller 5%.

Ifølge Miljøstyrelsen bør fastlæggelsen af afskæringskriteriet tage udgangspunkt i det foreliggende beskyttelsesniveau for nitratudvaskning til overfladevand. Beskyttelsesniveauet tager udgangspunkt i meget sårbare eller sårbare vandområder og har som sådan dermed fastlagt de lukkede vandområder med ringe vandudskiftning. For disse vandområder er afskæringskriteriet på 1% gældende.

Med baggrund i vandplanens beskrivelse af Nakkebølle Fjord og Det Sydfynske Øhavs tilstand, og afstanden til habitatområdet vurderer Svendborg Kommune, at Nakkebølle Fjord skal betragtes som meget sårbart overfor nitrat.

Det vil sige, det skal vurderes om udvaskningen fra det ansøgte projekt udgør mere end 1 % af den samlede udvaskning fra oplandet til Nakkebølle Fjord.

På baggrund af Miljøstyrelsens reduktionspotentialekort vurderer kommunen, at reduktionspotentialet ca. 25 % (angivet som gennemsnit af interval fra 0-50 %). Det betyder, at ca. 75 % af den mængde nitrat, der kommer ud af rodzonen, ender i vandområdet. Med udgangspunkt i oplandets sårbarhed og reduktionspotentiale vurderer Svendborg Kommune, at al jorden er omfattet af husdyrgodkendelseslovens nitratklasse III.

Ansøger har tilpasset projektet således, at der er en udvaskning fra udbringningsarealerne, der er mindre end udvaskningen fra et planteavlbrug. Helt konkret er der en udvaskning på 45,8 kg N/ha i det ansøgte projekt. Dette skal ses i forhold til udvaskningen fra et planteavlbrug (uden tilførsel af husdyrgødning og spildevandsslam) på 46,1 kg N/ha.

Udvaskningen fra det ansøgte projekt er mindre end udvaskningen fra et planteavlsbrug. Der er derfor ikke foretaget yderligere beregninger, da afskæringskriteriet på 1 % dermed er overholdt, idet udvaskningen fra rodzonen bliver -0,3 kg N/ha.

Det vil sige det ansøgte projekt vil ikke i sig selv medføre en væsentlig påvirkning af habitatområdet med hensyn til nitrat.

Fosfor

Ifølge Miljøstyrelsens digitale vejledning kan det ikke kvantificeres, hvor stor en del af fosforoverskuddet, der reelt vil tilføres recipienten, og derfor må vurderingen af, om der er grundlag for skærpelse af beskyttelsesniveauet eller yderligere, målrettede vilkår, baseres på en vurdering af "worst case" situationen.

Fakta om "worst case" beregning af udvaskning af fosfor:

For beregning af "worst case" situationen anvender Miljøstyrelsen følgende baggrund: "Tabsniveauet ligger normalt på 0,2-0,5 kg P/ha med et gennemsnit på ca. 0,2 kg P/ha (se seneste DMU rapporter om Novana landovervågning og Novana vandløbsovervågning for uddybning). Det maksimale tab for et sammenhængende landbrugsareal vurderes, at være 1 kg P/ha på nuværende tidspunkt (Kronvang et al 2005). Udyrkede arealer har et tab på ca. 0,08 kg P/ha. I landbrugsjorden er ophobet i gennemsnit 2.000 kg P/ha i de øverste 25 cm. Et overskud på f.eks. 5 kg P/ha i en godkendelsesperiode på 8 år vil altså forøge jordens indhold med ca. 2 %. I hele afskrivningsperioden på 20 år vil det forøges med 5 %. Udvaskningen må formodes at bliver forøget med mere end de 2-5 % pga. øget mætning, men det kan antages at blive opvejet af, at der fra 25 cm dybde ned til rodzonen, typisk i 1 meters dybde også kan ophobes fosfor, og at udvaskning fra de øverste 25 cm i høj grad bliver bundet på vej ned til rodzonen".

Med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledning er der nedenstående foretaget beregninger af den procentvise udvaskning fra oplandet til Nakkebølle Fjord.

Nakkebølle Fjord:

Vandopland	Ansøgt drift
Areal	133,9 ha
Overskud per hektar (ansøgningsskemaet)	1,4 kg P/ha
% forøgelse i godkendelsesperioden	$1,4 \text{ kg P} * 8 = 11,2$ $11,2 / (2000/100) = 0,56 \%$
Worst case udvaskning	1 kg P/ha
Worst case påvirkning fra husdyrbruget	$133,9 \text{ ha} * 1 \text{ kg P/ha} = 133,9 \text{ kg P}$, $(133,9 \text{ kg P} / 100) * 0,56 = 0,7 \text{ kg P}$
Belastning af vandplansområde Nakkebølle Fjord	
6.464 ha landbrugsareal (63% af 10.261 ha)	$0,2 \text{ kg P/ha} * 6.464 \text{ ha} = 1.293 \text{ kg P}$
Udyrket areal i oplandet, ha	$0,08 * 3797 \text{ kg P} = 304 \text{ kg P}$
Øvrige kilder (bebyggelse) (skønnet)	1.900 kg P
Samlet belastning	3.497 kg P
Husdyrbrugets del af påvirkningen	$(0,7 / 3.497) * 100 = 0,02 \%$

Ifølge Miljøstyrelsen kan det antages, at grænsen for hvornår, der kan ses en påvirkning med fosfor er den samme som for nitrat, dvs. hhv. 1 og 5 % til sårbare og mindre sårbare vandområder. På den baggrund vurderer kommunen, at en påvirkning på 0,02 % ikke kan antages at være væsentlig.

Det vil sige det ansøgte projekt vil ikke i sig selv medføre en væsentlig påvirkning af habitatområdet med hensyn til fosfor.

Samlet konklusion for vurdering af påvirkning af habitatområde

Det er på baggrund af tilgængelig viden og beregninger vist, at der ikke er risiko for, at projektets næringsstofudledning i sig selv eller i kumulation med andre planer eller projekter vil påvirke habitatområdet Det Sydfynske Øhav væsentligt.

Vurdering af påvirkning til samlede vandområder

Nitrat

Ifølge Miljøstyrelsens nitratklasser er mark 16-0, 17-0, 18-0 og 19-0 omfattet af nitratklasse I (se bilag 11), og ellers er arealerne ikke omfattet af nitratklasser.

Med udgangspunkt i oplandenes sårbarhed og reduktionspotentiale vurderer Svendborg Kommune, at udbringningsarealerne, der alle ligger i delopland til Det Sydfynske Øhav, er omfattet af husdyrgodkendelseslovens nitratklasse III (se bilag 11). Ansøger har tilrettet ansøgningen dertil.

Med udgangspunkt i ansøgningssystemets beregninger viser nedenstående tabel, hvor meget nitrat, der med den ansøgte produktion, udvaskes til rodzonen og efterfølgende udledes til fjord og hav.

	Ansøgt
Samlede kvælstof-produktion, kg N/år	38.236
Afsat til aftalearealer, kg N/år	18.047
Tilførsel til udbringningsarealer, kg N/år	20.189
Udvaskning fra rodzone, kg N/ha/år	45,8
Reduktionspotentiale, %	25
Udledning til vandområde, kg N/ha/år	34,4

Ansøger har tilpasset projektet således, at der er en udvaskning fra udbringningsarealerne, der svarer til eller er mindre end udvaskningen fra et planteavlsbrug.

For at overholde dette krav har ansøger valgt enten at:

- øge antallet efterafgrøder udover de lovpligtige med 10,5 %, eller
- reducere kvælstofnormen med 6 %

Med et af disse to alternativer kan ansøger også overholde husdyrgodkendelseslovens krav til nitratklasse III hvor der kun må udbringes 50 % husdyrgødning i forhold til harmonikravet. På arealerne udenfor nitratklasser kan der udbringes, hvad der svarer til harmonikravet. Udvaskningsberegningen i ansøgningssystemet viser, at den maksimalt tilladte udvaskning af kvælstof som følge deraf er 47,1 kg N/ha.

Beregningerne dokumenterer, at projektet opfylder kravet til maksimalt tilladte kvælstofudvaskning både i den ansøgte drift og det ansøgte alternativ.

Fosfor

Ansøger har indsendt fosfortal på udspretningsarealerne.

Svendborg Kommune vurderer, at alle udbringningsarealerne ligger indenfor fosforfølsomt område. Ansøger har tilrettet dette efter målte fosfortal på arealerne. Oplandet afvander til Nakkebølle Fjord. Jordene i den konkrete sag er en blanding af drænedes/udrænedes sandjorde samt drænedes lerjorde. Ingen af jordene er vandede. Jordbundstypen er af ansøger vurderet til at være 4, 5, 6 og 11.

Fakta om fosfortal:

Ved en positiv nettotilførsel af fosfor kan jorden mættes med fosfor og evnen til at binde fosfor falder. Jordens indhold af opløst fosfor – fosfor der reelt er tilgængeligt for planter men også for udvaskning – angives ved det såkaldte fosfortal (Pt). Ved fosfortal under 2 kan der opstå akut fosformangel, eller fosfor kan være begrænsende for udbyttet. Ved fosfortal mellem 3-4 er jordens indhold af opløst fosfor moderat, og er fosfortallet over 4, stiger risikoen for mætning af jorden, og dermed øges sandsynligheden for udvaskning af fosfor.

Ifølge husdyrgodkendelsesloven reguleres fosforoverskud ved fosfortal over 4, og ved fosfortal over 6 skal der være fosforbalance på arealerne.

Nedenstående tabel angiver fordelingen af udbringningsarealerne på de forskellige fosforklasser.

Fosfor klasse	Beskrivelse	Antal ha i alt	Overskud i nudrift Kg P/ha/år	Tilladt overskud ansøgt produktion Kg P/ha/år	I alt tilladt overskud Kg P/år
0	Pt<4 eller udrænet eller afvander ikke til fosforfølsomt område	112,28	3	1,5*	168
1	Pt 4-6 og drænet samt afvander til fosforfølsomt område	15,83	3	1,5*	24
2	Lavbundsareal, samt afvander til fosforfølsomt område	0	3	1,5*	0
3	Pt>6 og drænet samt afvander til fosforfølsomt område	5,79	3	0	0
I alt		133,9			192

* Jf. husdyrgodkendelsesloven må fosforoverskuddet ikke være større end harmonireglerne giver mulighed for. I den konkrete sag er harmonikravet 1,7 DE/ha.

Beregninger i ansøgningssystemet viser, at der med den ansøgte produktion og de valgte sædskifter tilføres arealerne 1,4 kg P/ha/år jf. nedenstående tabel.

	Ansøgt
Samlede fosforproduktion, kg P/år	6.801
Afsat til aftaleareal, kg P/år	3.235
Tilførsel til udbringningsarealer, kg P/år	3.566
Tilførsel til udbringningsarealer, kg P/ha, år	26,6
Fraførsel med sædskifte, kg P/ha, år	25,3
Nettotilførsel, kg P/ha/år	1,3

Med udgangspunkt i husdyrgodkendelseslovens fastsatte krav, må der tilføres i alt 1,4 kg P/ha/år.

Som følge af de forholdsvis lave fosfortal på arealerne vurderer Svendborg Kommune, at der ikke er risiko for at overskydende fosfor udvaskes til vandmiljøet. Det kan derfor godt tillades, at der tilføres arealerne mere fosfor end der fjernes med afgrøderne. Fosforoverskuddet må dog ikke være større end harmonireglerne giver mulighed for. I den

ansøgte produktion giver harmonireglerne mulighed for et fosforoverskud på maksimalt 1,4 kg/ha/år (beregnet i Miljøstyrelsens ansøgningsssystem). Der er et fosforoverskud på 1,3 kg/ha/år og kravet er dermed overholdt.

Det er ikke lavet tiltag fra ansøgers side til at nedbringe fosfor, idet det ikke er nødvendigt p.g.a. lave fosfortal på arealerne. Der stilles derfor ikke vilkår til produktionen m.h.t. fosfor.

Ifølge "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) – Husdyrbrug med konventionel produktion af malkekvæg i gyllebaserede staldsystemer" fra Miljøstyrelsen fremgår det, at der ikke er fastsat BAT-krav til fosforudledningen fra malkekvægsbesætninger.

Kommunen vurderer, at tilførslen af fosfor til arealerne ikke medfører en væsentlig påvirkning af vandmiljøet.

Kommunens vurdering i forhold til overfladevand

Samlet set vurderer kommunen, at produktionen med de stillede vilkår, hverken i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke Natura 2000-området "Det Sydfynske Øhav" væsentligt.

Påvirkning af grundvand

Der er ikke udarbejdet indsatsplaner for grundvand i området, hvor udspretningsarealerne er placeret.

Da ingen af udbringningsarealerne ligger indenfor nitratfølsomt indvindingsopland (se bilag 10), vurderer kommunen, at husdyrbruget ikke vil udgøre en væsentlig risiko for forurening med nitrat af grundvandsforekomsterne i området.

Egenkontrol

Ansøgers oplysninger

- Der udarbejdes årligt mark- og gødningsplan, hvorved optimal udnyttelse af næringsstofferne sikres.
- Der udarbejdes årligt lovpligtigt gødningsregnskab.
- Der udarbejdes jævnlige foderplaner m.h.p. at optimere fodringen såvel i forhold til dyrenes ydelse, økonomisk som miljømæssigt.
- Til- og afgang af dyr registreres i CHR-registeret.
- Vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.
- Der bliver udarbejdet en beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet.
- Der foretages daglige tjek og løbende service på anlæggene efter behov.
- Konceptet for egenkontrol i "Arla-gården" følges.

Kommunens vurdering

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at der skal foretages egenkontrol i forhold til:

- Dokumentation for husdyrholdets størrelse
- Dokumentation for forpagtningsaftaler af mindst 1 års varighed.
- Dokumentation for aftaler om udbringning af husdyrgødning af mindst 1 års varighed.
- Dokumentation for indhold af N/P i husdyrgødning (gødningsregnskab).
- Dokumentation for andel af efterafgrøder/reduceret kvælstofnorm.
- Dokumentation for el- og vandforbrug.

- Kontrol og vedligehold af belægninger, der skal fremstå tætte og hele.
- Kontrol og vedligehold af gyllepumper.
- Kontrol (løbende opdatering) af beredskabsplan.

Fastsættelse af vilkår

Der er fastsat vilkår i henhold til ovenstående under de enkelte afsnit, og kommunen skal ved tilsyn og kontrol have adgang til al den nævnte dokumentation. Dokumentationen skal have en sådan form, at den tydeligt kan vise, at vilkårene i godkendelsen er overholdt – uanset driftsmæssig sammenhæng med andre produktionsanlæg.

For en del af egenkontrollen har kommunen dog umiddelbart adgang til informationen via offentlige registre. Det drejer sig om dokumentationen for husdyrholdets størrelse, forpagtningsarealer og andelen af efterafgrøder/reduceret kvælstofnorm.

0-alternativ

Der skal gives en beskrivelse af konsekvenserne af, at anlægget ikke gennemføres (0-alternativet)

Ansøgers oplysninger

Udvidelsen sker dels fordi nuværende ejer af kviehotel overvejer at stoppe, dels for at give en arbejdsplads af en størrelse, som også levner plads til et familieliv ved siden af arbejdet.

Dyrevelfærden tilgodeses i de nye stalde. For at udnytte eksisterende kostald optimalt skal der en mindre udvidelse af koantallet til samtidig. Det vil samtidig være med til at forrente den nødvendige investering.

Der skabes med udvidelsen en harmonisk, moderne ejendom med gode forhold for både mennesker og dyr, som også er pæn at se på.

0-alternativet kan således være en nedslidningsstrategi, hvor der blot køres videre, indtil der ikke er kræfter til at fortsætte eller faciliteterne er slidt ned. Lokalområdet vil således på sigt være i fare for at miste en produktion med tilhørende arbejdspladser i følgevirkninger. I forbindelse med VMP3-forhandlingerne blev landbrugets betydning for følgevirkninger gjort op med basis i 2001-tal <http://www.vmp3.dk/Files/Filer/Forhandlingsopl/BeskaeftigelseVMP3.pdf>. Jeg har ikke kunnet finde nyere tal, men baseret på disse vil afvikling af denne ejendom betyde afvikling af 11-19 arbejdspladser i alt (både primærproduktion og afledte erhverv incl. grovfoderproduktion).

Kommunens vurdering

Svendborg Kommune vurderer, at 0-alternativet vil svare til den eksisterende produktion på ejendommen.

Transporterne til og fra ejendommen er vurderet til at være uændrede. Der er ved nudrift ingen regulering af transport til og fra ejendommen.

Ammoniakemissionen for den eksisterende produktion er i ansøgningsystemet beregnet til 2.337 kg N/år. Ammoniakemissionen forøges efter udvidelsen med ca. 43 %. Det skal sammenlignes med at produktionen i DE øges med 62 %.

I forhold til næringsstofudvaskning til overfladevand er den eksisterende produktion ikke reguleret med skærpede krav til nitratudvaskning. I nudrift er eneste regulering, at ansøger skal opfylde harmonikravet, som for den konkrete produktion er 1,7 DE/ha. Det samme gør sig gældende i den ansøgte drift, men som følge af krav fra Svendborg Kommune må der reelt for den ansøgte produktion kun udsprede 0,85 DE/ha. Ansøger er

derfor forpligtet til etablere ekstra efterafgrøder eller reducere kvælstofnormen for at begrænse nitratudvaskningen. Der er dermed trods en større ansøgt produktion tale om en begrænsning af nitratudvaskningen i forhold til nudrift. Det skal dog bemærkes, at såfremt samme tiltag blev etableret i nudrift ville der sandsynligvis kunne opnås samme begrænsning i nitratudvaskningen.

Samlet set vurderer Svendborg Kommune, at fastholdelse af den eksisterende produktion vil have størst betydning i forhold til landskabs- og transportpåvirkningen.

Ophør af drift

Ansøgers oplysninger

Stalde og lagre tømmes og rengøres.

Det sikres at husdyrgødningen anvendes til gødskningsformål, og der sker afmelding til NaturErhvervstyrelsens register for afgiftsfri gødning.

Det sikres, at evt. farligt affald fjernes fra ejendommen og bortskaffes i henhold til reglerne.

Kommunens vurdering

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at ved ophør af driften skal tilsynsmyndigheden straks orienteres. Desuden skal der træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og tilhold af skadedyr. Umiddelbart vurderes ansøgers beskrevne tiltag at sikre dette. Et yderligere tiltag kan dog være at fjerne det godkendte byggeri, hvis der ikke er en direkte ny erhvervmæssig anvendelse af bygningerne. De endelige foranstaltninger skal drøftes med og accepteres af tilsynsmyndigheden, når driften ophører.

Fastsættelse af vilkår

Tilsynsmyndigheden skal straks orienteres, hvis driften ophører. Orienteringen skal være skriftlig og skal sendes til tilsynsmyndigheden så snart ændringen/ophøret indtræder.

Ved driftens ophør skal der træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og tilhold af skadedyr. Foranstaltningerne skal drøftes med og accepteres af tilsynsmyndigheden.

Konklusion

Idet de lovpligtige afstandskrav og beskyttelsesniveauer er overholdt, samt at der er taget særligt hensyn til at begrænse udvaskning af næringsstoffer til Nakkebølle Fjord og dermed Det Sydfynske Øhav, vurderer Svendborg Kommune at udvidelsen af husdyrbruget kan godkendes.

Udvidelsen vil ikke medføre en væsentlig genepåvirkning af naboer, naturområder omfattet af § 7 i loven, øvrige naturområder, Natura 2000 områder, grundvandet herunder nitratfølsomme indvindingsområder samt landskabelige værdier og kulturmiljøer.

Endelig er det vurderet, at de ovennævnte naturområders bestande af vilde planter og dyr herunder bilag IV-arter samt deres levesteder ikke vil påvirkes væsentligt af det ansøgte projekt.

Ansøger har redegjort for at der anvendes bedst tilgængelig teknik (BAT) med udgangspunkt i management, foder, staldindretning, forbrug af vand og energi samt opbevaring, behandling og udbringning af husdyrgødning. På den baggrund konkluderer kommunen, at der anvendes BAT til at forebygge og begrænse eventuel forurening.

Samlet set vurderer Svendborg kommune, at udvidelsen ikke medfører en væsentlig påvirkning af miljøet.

Beskrivelse af eventuelle høringsvar, og vurdering

Projektet været forannonceret i Ugeavisen Svendborg. Der er i denne periode ikke indkommet bemærkninger.

I forbindelse med sagsbehandlingen har 9 naboer, 5 ejere af forpagtet jord og aftalearealer været partshørt i seks uger. Danmarks Naturfredningsforening og Det Økologiske Råd har ligeledes haft et udkast i høring i seks uger.

Der er i denne periode indkommet én bemærkning fra ansøgers konsulent. Bemærkningen omfatter en præcisering af et vilkår som kommunen her efter har rettet til.

BILAG

Bilag 1.	Situationsplan over anlæg.
Bilag 2.	Skitse af ny stald
Bilag 3.	Oversigtskort med nabo, byzone og bymæssig bebyggelse samt lugtgeneafstand.
Bilag 4a.	Oversigtskort med placering af støj-, støv- og lyskilder samt ny indkørsel.
Bilag 4b.	Oversigtskort med placering af dræn.
Bilag 5.	BAT-oversigt.
Bilag 6.	Energiberegninger.
Bilag 7.	Beredskabsplan
Bilag 8a	Oversigtskort med naturområder indenfor 1000 m fra husdyrbrug.
Bilag 8b	Oversigt over beregninger af ammoniak til naturområder.
Bilag 9.	Oversigtskort over udspretningsareal og gylleaftalearealer samt transportveje.
Bilag 10.	Oversigtskort med udspretningsarealer samt oplande og NFI-områder.
Bilag 11.	Oversigtskort med udspretningsarealer samt nitratklasser.
Bilag 12.	Oversigtskort med udspretningsarealer og naturområder.